

[Leif Hermann]

Jeg skal i øvrigt henvise til de bemærkninger, der ledsager lovforslaget.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 9:

Forespørgsel til justitsministeren og arbejdsministeren [om statens forskudsvisse udbetalinger til arbejdsløsheds-kasserne].

Af Maisted (FD).

(Anmeldt 24/10 84).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Spørgsmål til ministrene:

Spm. nr. S 142

1) Til statsministeren af:

Ingerlise Koefoed (SF):

»Kan statsministeren bekræfte, at det ligger inden for regeringens forlig med det radikale venstre, at finansieringen af nye uddannelser for langtidsledige kan fremskaffes gennem merbevillinger, altså ved en udvidelse af finanslovrammen for 1985 ud over de fastlagte 185 mia kr.?«

Skriftlig begrundelse

I en artikel i Politiken den 25. oktober, sektion 1, side 1, udtaler medlem af folketinget Bilgrav-Nielsen (RV) om finansieringen af nye uddannelser for langtidsledige: »Om nødvendigt må der merbevillinger til. Det kan der ikke herske tvivl om. Det må eventuelt være ud over finanslovens rammer, så det ikke går ud over andre områder. Det ligger efter min opfattelse helt klart inden for aftalerne.«

Under forespørgselsdebatten om udviklingen i arbejdsløsheden m.v. tirsdag den 23. oktober spurgte spørgeren gang på gang undervisningsministeren, finansministeren og

ordføreren for det radikale venstre, Jørgen Estrup, om ekstrabevillinger til de omtalte uddannelser ville falde uden for finanslovens rammer eller skulle modsvares af kompenserende besparelser. Svaret var i det store og hele tavshed. Det er derfor af interesse at få oplyst, om statsministeren er enig med Bilgrav-Nielsen.

Ingerlise Koefoed (SF):

Grunden til, at jeg har stillet dette spørgsmål til statsministeren, er, at vi under debatten om arbejdstidsnedsættelsen forleden dag gang på gang stillede det spørgsmål til ministrene, om de penge, der skulle hentes til de 15.000 nye uddannelser i 1985 og de 35.000 nye uddannelser i 1986, skulle hentes uden for eller inden for finanslovbudgettet. Det er klart, at det interesserer os at vide, for vi kan forudse – hvis de skal hentes inden for budgettet – at der skal finde kompenserende besparelser sted, og med de erfaringer, vi har om kompenserende besparelser, ved vi jo også godt, hvem de kompenserende besparelser skal ramme, nemlig dem, der i forvejen er ramt af arbejdsløshed, af social nød osv. Derfor blev jeg meget glad, da jeg læste hr. Bilgrav-Nielsens udtalelse i Politiken om, at pengene klart kunne hentes uden for finanslovrammerne, og det vil jeg bede statsministeren bekræfte.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Allerede i tiltrædelseserklæringen efter valget i januar gjorde vi det ganske klart, at regeringen måtte lægge afgørende vægt på at fastholde uændrede udgifter fra 1984 til 1985. For staten blev dette formuleret i det udgiftspolitiske måltal på 185 mia kr. til næste år. Både ved aftalen mellem regeringen og det radikale venstre fra den 25. april og ved den seneste aftale, fra den 11. oktober, om den offentlige budgetpolitik for 1985 bekræftes denne udgiftspolitiske ramme på 185 mia kr.

Men erfaringerne fra budgetlægningen har klart vist, at en uændret udgiftsramme for statsudgifterne på ingen måde udelukker, at nye opgaver kan tages op. Da finanslovforslaget for 1985 blev fremsat i midten af august, meddelte finansministeren jo, at der inden for den fastlagte ramme på 185 mia kr. var gennemført en lang række omprioriterin-

[Statsministeren]

ger for et beløb på ikke mindre end ca. 5 mia kr. Det drejede sig bl.a. om merudgifter til det teknologiske udviklingsprogram og om finansiering af den forstærkede indsats, vi ønsker for unge ledige, som bl.a. har medført, at antallet af uddannelsespladser er forøget med 14.000 i 1984, og at der vil ske en yderligere udvidelse med 5.000 uddannelsespladser i 1985.

Ingerlise Koefoed (SF):

Jeg vil gerne takke statsministeren for svaret. Jeg mener, at jeg er blevet bekræftet i min mistanke om, at hr. Bilgrav-Nielsen ikke har ret, når han til Politiken udtaler, at det efter hans opfattelse ligger helt klart inden for forligsaftalerne, at pengene også vil kunne hentes uden for finanslovens rammer. Det, statsministeren her har sagt til mig, har bekræftet mig i min mistanke om, at pengene altså skal hentes på kompenserende besparelser.

Har hr. Bilgrav-Nielsen ret i det, han skriver i Politiken, eller har han ikke?

Statsministeren (Poul Schlüter):

Det er jo kedeligt, at hr. Bilgrav-Nielsen ikke er minister, således at spørgeren kunne henvende sig direkte til ham her i spørgetiden.

Nu skal vi passe på, at vi ikke taber sansen for proportioner. Skulle det vise sig nødvendigt at fremskaffe et yderligere beløb for at skaffe uddannelses tilbud nok til de langtidsledige, så har vi altså et statsbudget på ikke mindre end 185 mia kr. at omprioritere på. Vi træffer jo mange af den slags beslutninger i tidens løb; ved den seneste aftale mellem regeringen og det radikale venstre blev det besluttet at gennemføre mange omprioriteringer, herunder merudgiftskrævende foranstaltninger vedrørende u-landsbistand, vedvarende energi, sanering og byfornyelse, flygtningeproblemet, cykelstier og miljøforanstaltninger; en lang, lang serie af omprioriteringer blev besluttet.

Finanslovsforslaget for 1985, som vi nu kender det, er netop et håndgribeligt bevis på, at det er muligt på én og samme tid konsekvent at fastholde en ramme for uændrede statsudgifter og samtidig skabe råderum for igangsættelse af påtrængende nye opgaver.

Regeringen er altså besluttet på, at vi nødvendigvis må fastholde den samlede udgiftsramme på 185 mia kr., men vi er også indstillet på at klare opgaven, hvis det skulle være nødvendigt at foretage omprioriteringer for at skaffe midler til nye, vigtigere formål.

Ingerlise Koefoed (SF):

Det er klart, at jeg kunne have spurgt hr. Bilgrav-Nielsen her i salen, hvis han havde været minister, og jeg kan også spørge ham uden for salen. Det, der interesserede mig ved hr. Bilgrav-Nielsens udtalelse, var ikke, at det var hr. Bilgrav-Nielsen, der udtalte sig, men at det var en del af forliget, der blev talt om, og jeg forstår, at de enkelte forligsparter i hvert fald ikke helt ved, hvad de øvrige mener, når jeg kan læse sådan i Politiken.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 139

2) Til udenrigsministeren af:

Albrechtsen (VS):

»Vil den danske regering afkræve USA og NATO garanti for, at Danmark under ingen omstændigheder vil blive beskudt med NATO-alliancens eller NATO-allieredes atomvåben?«

Skriftlig begrundelse

Ifølge den amerikanske strategiforsker Edward N. Luttwak vil Danmark risikere at blive smidt ud af NATO, hvis Danmark ikke opruster tilstrækkeligt. Dette er utvivlsomt ment som en trussel, men hvis konsekvensen af dansk nedrustning er, at Danmark må forlade NATO, er det jo ingen ulykke.

Hvad der er langt værre, er, at Luttwak, der må antages at have et godt kendskab til tankegangen i de reaktionære, amerikanske regerings- og militærkredse, truer med, at NATO, hvis Danmark ikke har et tilstrækkeligt stærkt militært forsvar, i en krigssituation vil kunne finde på at anvende såkaldt taktiske atomvåben i Danmark; det vil sige, at Danmark stilles over for truslen om, at USA/NATO forbereder brug af atomvåben i Danmark, hvis Danmark ikke opruster tilstrækkeligt, se Luttwaks analyse i Information den 25. september 1984.

[Albrechtsen]

Nu kunne man jo afvise Luttwaks analyse ud fra det formelle synspunkt, at han ikke er officiel regerings- eller militærtalsmand, men på den anden side kan man jo netop bruge en mand som Luttwak til at fremsætte trusler, som ikke kan fremsættes på officielt plan. Derfor er det afgørende at få en officiel garanti for, at der under ingen omstændigheder vil blive anvendt NATO-atombvåben eller USA-atombvåben på eller mod dansk territorium.

Dette er også et nødvendigt led i sikringen af Danmarks atombvåbenfrihed, idet Danmark naturligvis må kræve af alle magter i forbindelse med gennemførelsen af Danmarks atombvåbenfrihed i freds-, krise- og krigstid, at de under ingen omstændigheder truer med at bruge eller bruger atombvåben på eller mod dansk territorium.

Albrechtsen (VS):

Uanset hvad vi ellers er uenige om, håber jeg, at vi er enige om den ting, at Danmark under ingen omstændigheder hverken kan eller skal forsvares på den måde, at der fra NATOs eller USAs side bruges atombvåben i Danmark. Jeg håber, at vi i hvert fald kan nå til enighed på dette punkt.

Men sagen er jo den, at der fremkommer oplysninger, som er egnede til at så tvivl om den situation, vi står i på dette punkt, og den tvivl må vi have afklaret. Indebærer strategien for det såkaldte fleksible svar, at der er risiko for, at NATO eller USA vil bombe Danmark med atombvåben, må den ting klares op nu og her, således at der skabes sikkerhed for, at dette ikke kan ske.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Det er jo en beklagelig kendsgerning, at atombomben er opfundet, og det er også en beklagelig kendsgerning, at det, der én gang er opfundet, kan man ikke, skal vi kalde det nedfinde. På baggrund af, at atombomben er opfundet, går NATOs politik ud på at forhindre, at der udbryder krig, og at der dermed opstår risiko for, at atombvåben finder anvendelse. Så længe der i NATO-alliancen, herunder i Danmark, er vilje til at opretholde et troværdigt forsvar, afspejler det stillede spørgsmål en fuldstændig hypotetisk situation.

Albrechtsen (VS):

Jeg synes, dette svar er ganske uacceptabelt, for jeg kan ikke forstå svaret på anden måde, end at ministeren med dette svar i realiteten accepterer, at der kan opstå den situation, at NATO-styrker, amerikanske styrker, anvender såkaldt taktiske atombvåben mod mål på dansk område, altså faktisk bomber mål med atombvåben i Danmark.

Jeg vil gerne spørge ministeren, om noget sådant under nogen omstændigheder kan accepteres. Er ministeren ikke klar over, hvad konsekvenserne af en sådan anvendelse af atombvåben på dansk territorium vil være? Disse konsekvenser er fuldstændig uoverskuelige og naturligvis fuldstændig uacceptable, og vi må forlange et klart og utvetydigt svar fra regeringens side på dette spørgsmål. Vi må forlange en garanti af USA med hensyn til dette spørgsmål. Jeg vil gerne spørge ministeren, om man virkelig vil kunne acceptere en sådan situation.

Jeg vil også gøre ministeren opmærksom på, at jeg af en værnepligtig menig har fået oplyst, at man faktisk indøver beskyttelsesforanstaltninger, der tager sigte på at beskytte mod virkningerne af et såkaldt venligsinde atomangreb, altså et atomangreb kommende fra Vest, således som Luttwak har gjort opmærksom på muligheden af det.

Jeg vil gerne spørge ministeren, om ministeren virkelig finder, at en sådan situation under nogen omstændigheder vil være en acceptabel mulighed.

Thoft (SF):

Den mulighed, som hr. Albrechtsen anfører, er nu ikke så hypotetisk, for vi kunne i dagspressen den 23. oktober læse, at major P. E. Christensen fra Flyvestation Vandel udtalte, at der i forbindelse med den seneste NATO-øvelse, »Bold Gannet«, blev gjort simuleret brug af atombvåben og kemiske våben over Flyvestation Vandel.

I den forbindelse vil jeg gerne spørge ministeren, om der blev brugt atombvåben og kemiske våben over Flyvestation Vandel i forbindelse med den seneste øvelse eller ej.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Til det sidste spørgsmål må jeg sige: det aner jeg virkelig ikke.

[Udenrigsministeren]

Jeg har prøvet at beskrive for hr. Albrechtsen, hvorfor det er en fuldstændig hypotetisk og usandsynlig situation, han bygger sit spørgsmål på. Jeg har i det hele taget haft meget svært ved at tage det spørgsmål alvorligt, sådan som hr. Albrechtsen formulerer det. Men hvis jeg skal prøve at tage det alvorligt, må jeg sige, at noget af det, hr. Albrechtsen kredser om, er spørgsmålet om sikkerhedsgarantier, og dér kan man tale om positive eller negative garantier. En atommagts garanti kan f.eks. være tilsagn om at ville yde en ikke-atommagt bistand i tilfælde af et angreb eller en trussel om et angreb med atomvåben; det er den positive sikkerhedsgaranti. Men en garanti kan også være et tilsagn om ikke at ville anvende eller true med at anvende kernevåben imod ikke-atommagter, og det er den negative sikkerhedsgaranti.

Under FN's første nedrustningssamling i 1978 berørte alle fem atommagter i deres indlæg under generaldebatten spørgsmålet om ikke-atommagters særlige sikkerhedsbehov, og de afgav individuelle forsikringer af varierende indhold til sådanne stater. I nedrustningssamlingens slutdokument opfordredes atommagterne til at tage skridt til at sikre de stater, der ikke besidder atomvåben, mod anvendelse af atomvåben eller trussel herom og til at udfolde bestræbelser for på passende måde at indgå effektive arrangementer med henblik på at sikre ikke-atommagter mod anvendelse af atomvåben eller trussel herom. Disse bestræbelser, der jo i første række finder sted inden for FN's nedrustningskommission i Genève, er endnu ikke afsluttede.

Albrechtsen (VS):

Jeg må fortsat forstå udenrigsministerens svar på den måde, at udenrigsministeren og regeringen altså, hvis det kom så vidt, ville acceptere anvendelsen af taktiske atomvåben fra allieret side imod mål på dansk territorium. Jeg vil gerne bede ministeren bekræfte – selv om det jo ikke er nogen god ting, men vi må have det på det klare – at det er, hvad svaret indebærer.

Dernæst kalder ministeren det en hypotetisk situation. Ja men er det ikke korrekt, som det er fremhævet både af hr. Thoft og af mig, at man faktisk indøver den situation, at

vestlige forstærkningsstyrker tager sådanne våben i anvendelse på dansk jord? Jeg vil bede ministeren besvare dette spørgsmål: kan der virkelig tænkes en situation i denne verden, hvor det kunne være acceptabelt, og hvor en dansk regering og et dansk folketing burde give tilladelse til, at man faktisk udsletter den danske befolkning? For det ville jo blive virkningen af noget sådant, og det ved ministeren også godt. Kunne det virkelig tænkes, at noget sådant var acceptabelt? Er det virkelig det, regeringen vil lade muligheden stå åben for? Jeg må næsten nægte at tro det, men det er jo, hvad ministeren siger.

Thoft (SF):

Ministeren svarede mig: det aner jeg virkelig ikke, på mit spørgsmål om, hvorvidt der blev gjort simuleret brug af atomvåben i forbindelse med den seneste NATO-øvelse. Kan jeg på den baggrund konkludere, at det ikke bare er folketinget og folketingets forsvarsudvalg, der holdes i uvidenhed om et væsentligt indhold af NATO-øvelser på dansk jord på så vigtigt et område som spørgsmål om brug af atomvåben, men at altså også udenrigsministeren er holdt uvidende om, hvad der foregår?

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Hr. Thoft kan ikke konkludere noget som helst.

Til hr. Albrechtsen vil jeg sige, at jeg har forsøgt at tage hr. Albrechtsens spørgsmål alvorligt og har forsøgt at komme med en seriøs besvarelse af det emne, hr. Albrechtsen har rejst. Jeg forstår nu, at hr. Albrechtsen altså ikke er ude på andet end sædvanlig overfladisk polemik om dette emne.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 149

3) Til *udenrigsministeren* af:

Albrechtsen (VS):

»Vil den danske regering – i NATO og andre steder – yde et bidrag til at få standset det tyrkiske militærdiktators – Danmarks NATO-allieredes – omsiggribende ekspansionspolitik?«

Skriftlig begrundelse

[Albrechtsen]

Den 22. november 1983 svarede udenrigsministeren på et spørgsmål af Steen Folke (VS). Spørgsmålet drejede sig om Tyrkiets besættelse af Nordcypern og det selvbestaltede tyrkisk-cypriotiske parlaments erklæring om oprettelsen af en selvstændig stat i den tyrkisk besatte del af øen. Ministeren svarede, at »regeringen har samtidig givet udtryk for sin ubetingede støtte til den cypriotiske republiks enhed, territoriale integritet og uafhængighed . . .«.

Spørgsmålet er nu, dels hvad den danske stat siden har gjort i denne sag, dels om den danske regering stadig står fast på den ovennævnte politik, som spørgeren fuldt ud støtter. Det kan nemlig befrygtes, at der fra de vestlige landes side vil blive forsøgt en løsning, der de facto accepterer en opdeling af øen i to stater, hvilket også i realiteten vil være en accept af Tyrkiets militære intervention gennem indirekte anerkendelse af resultaterne af denne magtudøvelse i strid med folkeretten.

Dette skal ses i sammenhæng med, at det tyrkiske diktatur, der jo er kendt for sine krænkelse af menneskerettigheder og politiske rettigheder, også fører en farlig ekspansionspolitik. Den militære besættelse af Nordcypern skal ses i sammenhæng med kravene på græske øer og på dele af det græske søterritorium på grund af olieforekomster og stadige krænkelse af det græske luftrum. Krigstruslen lurer latent i området.

I Europa er sådanne territorialkrænkelser efter anden verdenskrig jo heldigvis noget enestående, og det er af afgørende betydning, at diktaturets ekspansionspolitik bremses. Danmark må ubetinget stå fast på og arbejde for, at diktaturets besættelsestropper på Cypern trækkes tilbage, at den cypriotiske republiks enhed, territoriale integritet og uafhængighed ubetinget skal støttes, samt at diktaturets uhorte og folkeretsstridige trussels- og anneksionspolitik bringes til ophør.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

For så vidt angår Danmarks almindelige holdning til Tyrkiet kan jeg henvise til min besvarelse af en forespørgsel om Tyrkiet, som fandt sted her i folkettingen den 15. marts i år, og denne redegørelse dækker fortsat regeringens politik.

Specielt med hensyn til Cypernsspørgsmålet, som hr. Albrechtsen rejser i begrundelsen for sit spørgsmål, er den danske regerings politik også uændret; det vil sige, at regeringen tager afstand fra den tyrkisk-cypriotiske uafhængighedserklæring – jfr. for øvrigt et svar, jeg gav på spørgsmål herom i folkettingen den 15. november sidste år – og at regeringen støtter den cypriotiske republiks enhed, territoriale integritet og uafhængighed. De ti har senest i et fælles indlæg den 25. september 1984 på FN's igangværende generalforsamling dybt beklaget, at den tyrkisk-cypriotiske såkaldte uafhængighedserklæring ikke er blevet trukket tilbage, og vi har understreget, at de ti tillægger FN's generalsekretærs mæglingsbestræbelser særlig vægt. De ti har også opfordret alle berørte parter til at samarbejde fuldt ud med FN's generalsekretær, for at hans bestræbelser for at finde frem til en retfærdig løsning på Cyperns problemer må lykkes.

Jeg kan oplyse, at FN's generalsekretær netop har afsluttet den anden runde i sine fortrolige samtaler i New York med repræsentanter for de to befolkningsgrupper på Cypern, og fra dansk side støtter vi generalsekretærens mæglingsbestræbelser fuldt ud.

Albrechtsen (VS):

I denne runde har vi modtaget en, så vidt jeg kan se det, meget saglig og god orientering fra udenrigsministerens side i modsætning til den polemiske og arrogante form, som udenrigsministeren undertiden anvender, og som han i særlig grad gjorde det under besvarelsen af det sidste spørgsmål, så jeg vil gerne specielt takke for besvarelsen af dette spørgsmål. Det er der god grund til, når det sker.

Men jeg vil gerne spørge ministeren, om svaret skal forstås på den måde – sådan forstod jeg det, men jeg vil gerne være sikker på, at det er rigtigt – at regeringen altså under ingen omstændigheder vil gå med i et eller andet arrangement, som vi i VS havde grund til at frygte der kunne blive tale om, et eller andet arrangement, hvori Tyrkiet skulle medvirke som den ene part, og hvori der skulle ligge en eller anden form for indirekte anerkendelse af de forhold, som blev skabt ved den tyrkiske invasion, eventuelt i form af en eller anden slags statsdannelse – reelt un-

[Albrechtsen]

der tyrkisk militær og politisk kontrol – på Cypern. Men jeg har forstået på svaret, at der under ingen omstændigheder vil kunne blive tale om støtte til noget sådant fra dansk side. Såfremt ministeren også kan bekræfte denne forståelse af svaret, er jeg fuldt ud tilfreds med besvarelsen.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Hr. Albrechtsen synes at have forstået helt klart, hvad det var, jeg sagde i min besvarelse af hans spørgsmål.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 134

4) Til *socialministeren* af:

Leif Hermann (SF):

»Finder ministeren, at hun som øverste administrative myndighed vedrørende social bistand har opfyldt sin forpligtelse til almindelig regelfastsættelse, jfr. bistandslovens § 14, ved intet at foretage i anledning af folketingets vedtagelse af konkurslovens afsnit om gældssanering?«

Skriftlig begrundelse

Socialministeren har den 19. oktober 1984 i sit svar til medlem af folketinget Leif Hermann vedrørende gældssanering (spm. nr. S 29, stillet den 3. oktober 1984) henholdt sig til, at justitsministeriet har udfærdiget en pjece om gældssanering, der er udsendt til samtlige sociale udvalg m.fl.

Det oplyses samtidig, at ministeriet først ved en almindelig revision af bistandslovens cirkulære om rådgivning og tilsyn agter at indarbejde de nye gældssaneringsregler i dette cirkulære.

Det forekommer derfor spørgeren, at ministeren groft tilsidesætter de forudsætninger, der blev lagt til grund for folketingsflertallets vedtagelse af loven, idet ministeren næppe kan se bort fra, at gældssaneringsbestemmelserne i konkursloven har udvidet socialudvalgenes bistandsmuligheder til klienter med tyngende gældsproblemer.

Socialministeren (Elsebeth Kock-Petersen):

Lad mig først rette en misforståelse. Efter bistandslovens § 14, som der blev henvist til,

er socialministeren øverste administrative myndighed vedrørende social bistand, dvs. alle spørgsmål inden for bistandslovens område. Det, vi taler om her, er reglerne om gældssanering. Reglerne om gældssanering står i konkursloven og hører altså under justitsministerens forretningsområde.

Når den formalitet er bragt på plads, vil jeg tilføje, at socialministeriet har drøftet med justitsministeriet, om der skulle være behov for yderligere information af de sociale udvalg ud over, at der allerede fra justitsministeriets side er udsendt en pjece også til de sociale udvalg. Under drøftelserne mellem de to ministerier har der været enighed om, at hvis der skal orienteres yderligere – og det vil jeg ikke afvise at der kan være et behov for – vil det jo nok være mest hensigtsmæssigt, at dette sker på et tidspunkt, hvor der har dannet sig en vis praksis på området, for at man kan have noget at orientere nærmere om. Man vil så i mere konkret form netop kunne orientere om tilfælde, hvor gældssanering er givet eller ikke givet. Men på nuværende tidspunkt har der ikke dannet sig en sådan praksis, at det overhovedet er muligt at give en mere indholdsmæssig vejledning.

Leif Hermann (SF):

Jeg ved ikke rigtig, om jeg skal takke ministeren for svaret. Ud over at jeg ikke skal begive mig ind i en polemik med hensyn til formaliteten, skal jeg dog lige gøre opmærksom på, at det vel ikke kan være uden virkning for bistandslovens § 40, stk. 1, at man har vedtaget en sådan bestemmelse i konkursloven.

Men jeg vil gerne spørge ministeren, om hun finder, at det er en korrekt professionel vejledning – når der trods alt alligevel sker så væsentlig en ændring på dette område – at justitsministeriet til socialkontorerne udsender en pjece, på hvis forside der står »gældssanering« og ikke mere, på s. 2 ingenting, på s. 3 20 linjer, og på s. 4 ingenting. Er det en korrekt professionel vejledning?

Socialministeren (Elsebeth Kock-Petersen):

Nu benægtede spørgeren jo ikke, at der trods alt stod noget i pjecen, men jeg kan da godt forstå, at spørgeren ikke synes, at der ordmæssigt står så forfærdelig meget. Det hænger sammen med, at der på nuværende

[Socialministeren]

tidspunkt ikke har dannet sig en praksis ved skifteretterne, som det er muligt at orientere om. Derfor har man altså kun kunnet orientere om de juridiske regler, den lovgivning, som folketinget har vedtaget om gældssanereringen, men som jeg sagde i mit første svar: hvis der skulle blive dannet en praksis, som det er muligt at give en samlet orientering om, er det klart, at det vil blive taget op i en drøftelse mellem socialministeriet og justitsministeriet – under hvilket lovgivningen hører – i hvilket omfang man kan give en nærmere orientering om, hvordan loven i praksis ville kunne anvendes.

Leif Hermann (SF):

Jeg har forstået, at ministeren vil have en praksis på området. Vil ministeren afvise, at eksempelvis en sagsbehandling af håbløst forgældede mennesker kan medvirke til, at der skabes en praksis i skifteretterne? Det forudsætter jo, at socialforvaltningerne er bekendt med det nærmere indhold af lovgivningen, herunder dens forhold til den sociale bistandslov. Praksis skabes jo ikke kun ved skifteretternes indsats, den skabes vel også ved henvisning af klienter til skifteretterne.

Socialministeren (Elsebeth Kock-Petersen):

Det, der er sket, er, at de sociale udvalg i kommunerne er blevet gjort opmærksom på, at der er en sådan lov, og det er selvfølgelig med henblik på, at de også skal være opmærksom på den mulighed, når de behandler henvendelser fra folk, der eventuelt ville kunne blive hjulpet over bistandslovens § 40. Men at give en nærmere, mere præcis orientering om, hvilke muligheder der ville kunne være for den enkelte, vil vi først kunne, når der har dannet sig en praksis. Som sagt er der mellem justitsministeriet og socialministeriet en kontakt med henblik på at se på, om og hvornår der ville kunne blive mulighed for at give en nærmere orientering, altså noget lidt mere indholdsmæssigt end det, der er baggrund for i dag. Men jeg vil lige fastholde, at der altså fra justitsministeriets side, under hvis ressort det hører, er sket en orientering om vedtagelsen af den pågældende mulighed for gældssanering.

Leif Hermann (SF):

Det er formentlig ministeren bekendt, at socialministeriet har deltaget i betækningsarbejdet bag udfærdigelsen af lovforslaget. Jeg vil gerne spørge ministeren, hvad der egentlig er meningen med, at socialministeriet deltager i et sådant betækningsarbejde, såfremt man ikke følger det op med en vejledning over for de sociale udvalg.

Socialministeren (Elsebeth Kock-Petersen):

Det er da ikke så mærkeligt, at man forud for en lovgivning inden for dette område indkalder repræsentanter for forskellige ministerier. Det kunne bl.a. være med henblik på at oplyse om de muligheder, der er efter § 40, hvor vi jo så sent som i slutningen af 1983 udsendte nogle uddybende vejledninger om eller forklaringer på anvendelsen af § 40. Derfor synes jeg, det er meget forståeligt, at socialministeriet har deltaget i det pågældende udvalgsarbejde, men ikke på baggrund af det kan udsende nærmere orientering, før der er noget mere at orientere om end det, man har på nuværende tidspunkt.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 148

5) Til *socialministeren* af:

Tinning (VS):

»Kan ministeren begrunde, hvorfor det ikke er ulovligt, at en kommune tager udgangspunkt i halvdelen af taksten for varig kontanthjælp for ægtepar ved beregning af varig kontanthjælp for en samboende kontanthjælpsmodtager?«

Skriftlig begrundelse

Over for folketingets socialudvalg har ministeren afvist at bekræfte, at det er ulovligt, at en kommune tager udgangspunkt i halvdelen af taksten for varig kontanthjælp for ægtepar ved beregning af varig kontanthjælp for en samboende kontanthjælpsmodtager.

Dette forekommer uforståeligt, al den stund det ifølge bistandslovens § 6 er helt klart, at der ikke gælder gensidig forsørgelsespligt mellem samboende.

Socialministeren (Elsebeth Kock-Petersen):

[Socialministeren]

Baggrunden for spørgsmålet skal vel ses også i nogle skriftlige svar, jeg har givet til socialudvalget, og det får mig til indledningsvis at sige, at der ikke er noget mærkeligt i, at jeg i denne som i andre situationer ville være yderst tilbageholdende med at begynde at udtale mig om, hvorvidt en kommunes beregning af kontanthjælp er ulovlig eller ej. Det har jeg altså heller ikke gjort i forhold til de svar, der tidligere er tilgået socialudvalget, hvad man kunne tro, når man ser spørgerens formulering.

Men når jeg er yderst tilbageholdende med at begynde at sige »lovligt/ulovligt« om kommunernes beregning af kontanthjælp, hænger det jo først og fremmest sammen med, at det ikke er mig, der har den kompetence. Det hænger derudover sammen med, at bistandslovens regler bygger på et skøn, og videre hænger det sammen med, at det netop er det sociale ankesystem, der er med til at skabe praksis, grundlaget for vurdering af de konkrete sager.

Det, jeg kan sige, er selvfølgelig ting, der står direkte i loven, og det, jeg kan sige i denne forbindelse, er, at det kun er ægtefæller, der har forsørgelsespligt over for hinanden. Så hvis en kommune behandler ugifte samboende, som om de har forsørgelsespligt over for hinanden som ægtefæller, vil det være i strid med loven.

En anden ting er, at der for folk, som bor sammen – altså er samboende – uden at have vielsesattest på det, vil ske et fradrag for fordelene ved den fælles husførelse, og denne vurdering bliver netop foretaget på grundlag af det konkrete skøn, uden at jeg kan begynde at sige, hvordan det skal udformes.

Til slut kan jeg oplyse spørgeren om, at et forslag om at give ministeren en bemyndigelse på dette område jo netop blev afvist bl.a. med et velargumenteret indlæg fra spørgerens side.

Erik B. Smith (S):

Jeg vil gerne spørge ministeren: hvis noget ikke er ulovligt, er det så lovligt? Jeg vil også spørge ministeren, om ægtepartaksten ikke forudsætter en gensidig forsørgelsespligt, og om det, at samlevende par ikke har gensidig forsørgelsespligt, så ikke gør, at ægtepartakstens anvendelse bliver ulovlig.

Agerschou (SF):

Jeg synes, at socialministeren gennem efterhånden en lang periode har gjort dette problem unødigt kompliceret.

Alle er tilsyneladende enige om, at det er ulovligt, at en kommune tager udgangspunkt i halv ægteskabstakst ved beregning af varig kontanthjælp til en samboende kontanthjælpsmodtager; bl.a. har den sociale ankestyrelse udtrykt det krystalklart. Jeg vil derfor spørge ministeren: er ministeren ikke enig med den sociale ankestyrelse i den opfattelse, at den beskrevne fremgangsmåde er ulovlig?

Aase Olesen (RV):

Jeg vil gerne spørge ministeren, om hun er klar over, at der er et flertal her i folketinget for, at den fremgangsmåde, som nogle kommuner åbenbart bruger, nemlig at tage udgangspunkt i ægtefælletaksten, er ulovlig. Når man kan konstatere det – og det har vi jo kunnet under udvalgsarbejdet – vil jeg spørge ministeren: skal der en lovændring til for at kalde sådanne kommuner til orden, når de uanset udtalelser fra ankestyrelsen uanfægtet fortsætter med at sige: ja men vi gør, som det passer os, og tager udgangspunkt i ægtefælletaksten, eller hvad skal der til? Vil ministeren ikke udtale sig om det?

Socialministeren (Elsebeth Kock-Petersen):

Det, der står i lovgivningen, er, at der ikke er nogen forsørgelsespligt mellem papirløse – for at sige det kort. Men der er en forsørgelsespligt, hvis man er gift. Der er ikke nogen tvivl om, at hvis en kommune behandler folk, der ikke har vielsesattest, som om de havde forsørgelsespligt, er det ulovligt.

Det næste, jeg kan sige, er, at når vi kommer ind på de mere konkrete fremgangsmåder, er jeg tilbageholdende med at sige, hvad der er lovligt eller ulovligt, fordi jeg også erindrer en tidligere debat her i folketinget, hvor man netop lagde vægt på, at der var grænser for, om jeg så må sige, hvor bindende ministeren skulle udtale sig om lovlighed eller ulovlighed, fordi der ifølge bistandsloven er mulighed for et skøn. Men der er ikke nogen tvivl om, at der ikke er nogen forsørgelsespligt mellem papirløse, og der er ikke nogen tvivl om, at en kommune ikke må be-

[Socialministeren]

regne kontanthjælpen, som om der var forsørgelsespligt mellem papirløse.

Tinning (VS):

Jeg vil godt starte med at takke ministeren og i øvrigt også medspørgerne. Når jeg takker ministeren, er det, fordi jeg synes, vi nu er kommet i det mindste et lille skridt længere, idet jeg forstår, at ministeren helt klart siger, at man selvfølgelig ikke kan behandle samboende, som om de havde gensidig forsørgelsespligt.

Tilbage er der vel kun hr. Erik B. Smiths spørgsmål, som i al sin rørende enkelhed lød: hvis noget ikke er lovligt, er det så ikke korrekt forstået, at det er ulovligt? Det vil jeg for det første godt have ministeren til at fortælle.

For det andet vil jeg bede ministeren om et godt råd, for vi kan jo konstatere, som også fru Aase Olesen nævnte det, at der faktisk i dag er et flertal her i tinget, som er helt enigt i den i øvrigt aldeles banale kendsgerning, at det selvfølgelig er ulovligt at anvende den fremgangsmåde, som er skitseret i spørgsmålet. Spørgsmålet er så, fru minister: hvad skal vi gøre? Nu er vi et flertal, der forsøger at få ministeren til at sige til kommunerne: nu må I tage jer lidt sammen og indrette jer efter, hvad der er lovligt, og hvad dette flertal siger. Hvad skal vi efterhånden gøre? Jeg synes stadig væk, at vi mangler et klart tilsagn fra ministeren om, at hun nu vil sørge for at få bragt orden i denne i øvrigt meget lille sag, som allerede har fået lov til at antage alt for store dimensioner og optage alt for meget af vores kostbare tid.

Socialministeren (Elsebeth Kock-Petersen):

Hvis man behandler papirløse samboende, som om de havde forsørgelsespligt ligesom ægtefæller, er det ulovligt. Det kan jeg give et helt klart svar på, og det har jeg for øvrigt kunnet hele tiden.

Det næste er så, at hr. Tinning beder mig om et godt råd. I februar 1983 havde vi en diskussion om, hvorvidt ministeren har bemyndigelse til at give bindende regler for, hvordan de sociale udvalg skal opføre sig i den ene eller den anden situation. Dengang var der ikke noget ønske herom i folketinget, fordi man – hvis jeg skal sige det meget kort – var opmærksom på, at en bemyndigelses-

bestemmelse både kan bruges på en måde, man ikke kan lide, og på en måde, man godt kan lide. Derfor er retstilstanden den, at jeg ingen bemyndigelse har til konkret at sige til kommunerne: sådan skal I gøre, og sådan må I ikke gøre, hvis der er tale om noget, der ikke direkte står i lovgivningen.

Erik B. Smith (S):

Jeg vil gerne sige til socialministeren, at hvis kommunerne i deres generelle administrative praksis foretager klart ulovlige ting, behøver ministeren ingen bemyndigelse til at udsende generelle retningslinjer om, hvad kommunerne skal.

Ministeren har bekræftet – hvad enhver ved i forvejen – at der ikke er gensidig forsørgelsespligt for samlevende par, men hun har ikke svaret på spørgsmålet, om anvendelse af ægtepartaksten forudsætter en gensidig forsørgelsespligt.

Leif Hermann (SF):

Jeg har forstået på ministeren og også af svaret på det sidste spørgsmål, at den generelle regelfastsættelse og orientering ikke ligefrem er det, der er mest interessant i socialministeriet i øjeblikket, og jeg må sige, at jeg er glad for, at ministeren erkender indholdet af reglerne om offentligretlig forsørgelsespligt. Derimod forstår jeg det ikke rigtig, når ministeren siger, at det kan være uklart, når man ser på de konkrete sager. Er det virkelig således, at en klar regel ikke fra ministerens side kan finde anvendelse på en konkret sag, selv om det godt nok er en anden myndighed, og at der på det grundlag ikke kan gives en klar udtalelse?

Tinning (VS):

Det, som er afgørende for mig og i øvrigt for det flertal, der findes vedrørende denne sag, som fru Aase Olesen nævnte det, er selvfølgelig at sikre, at der efter i dag ikke er én kommune, der fortsætter en praksis som den, der er beskrevet i spørgsmålet. Det, som for os er det afgørende spørgsmål, er simpelt hen: hvordan vil ministeren sikre – eventuelt give os andre gode råd om, hvordan man sikrer – at en sådan praksis straks ophører?

Socialministeren (Elsebeth Kock-Petersen):

[Socialministeren]

Jeg skal først sige, at den sag, der blev henvist til – jeg tror, det var af hr. Agerschou – fra den sociale ankestyrelse, ikke drejede sig om, hvad man tog udgangspunkt i, men netop drejede sig om beregningen af den fælles husførelse – for nu lige at have det på det klare.

Det næste er, at ministerens mulighed for på baggrund af konkrete sager at udstede cirkulærer eller bindende forskrifter for så vidt ikke eksisterer. Hvis der er tale om situationer, hvor man helt konkret har sagt fra en kommunes side: vi behandler folk, som om de har forsørgelsespligt, selv om de ikke har det, er der ikke nogen tvivl om, at man handler i strid med en bestemmelse i loven. Men baggrunden for, at jeg er nødt til at træde varsomt, kender spørgeren jo netop fra de sager, der tidligere har været drøftet, og den er, at man fra ministeriets side, medmindre der er tale om noget, der direkte står i loven, kun har mulighed for at vejlede, og derfor vil de muligheder, der er, være, enten at ministeren kommer og beder om en bemyndigelse, eller at de pågældende lader disse sager gå gennem ankesystemet.

Jeg har ikke selv set nogen eksempler på dette, så de forskellige spørgerne må gøre mig opmærksom på det, hvis der er nogle kommuner, der siger: vi handler i strid med bestemmelsen om forsørgelsespligt.

Formanden:

Jeg minder om, at det er spørgetid.

Agerschou (SF):

Jeg mener, vi efterhånden er enige om, at når noget ikke er lovligt, er det ulovligt. Så langt fornemmer jeg at vi er kommet, selv om jeg synes, socialministeren i sit sidste indlæg fik sovset det ind én gang til. Men hvis vi er enige om det, har ministeren så ikke en generel pligt til at hindre, at kommuner foretager noget ulovligt, altså overtræder loven?

Formanden:

Op spørgeren som den sidste.

Tinning (VS):

Det er første gang, ministeren har bedt os om at komme med konkrete eksempler på, at det faktisk står så slemt til ude i landet, som

vi beskriver det. Det må forstås som en fremstrakt hånd, og den tager vi gerne imod.

Når vi ikke er kommet med de konkrete eksempler, er det, fordi de har stået i forskellige dele af dagspressen, spalte op og spalte ned, men vi vil da godt yde ministeren den service at oprette vores eget lille udklipsbureau og så komme med disse konkrete eksempler i håbet om, at når ministeren har erkendt, at man ikke må behandle samboende, som om de havde gensidig forsørgelsespligt, må hun formentlig også kunne sige, at hvis man benytter den fremgangsmåde, der er skitseret i spørgsmålet, er der tale om, at man behandler samboende, som om de havde gensidig forsørgelsespligt, og at det er ulovligt og skal ophøre. Men jeg vil godt takke ministeren og love, at vi foranstalter en kort udklipshappening, og så vil resultaterne tilgå ministeren.

Socialministeren (Elsebeth Kock-Petersen):

Der blev fra hr. Agerschous side spurgt om, hvilke muligheder jeg har for at forhindre, at der sker noget direkte ulovligt.

Hvis der ikke er nogen tvivl om, at der sker noget direkte ulovligt, har vi fra ministeriets side mulighed for at gribe ind. Normalt går diskussionerne netop på, hvad der er ulovligt eller ikke ulovligt, og det er denne debat et udmærket eksempel på.

Hvis man kommer med eksempler på noget, der helt klart er ulovligt, har ministeriet mulighed for at gribe ind. Jeg vil bare erindre om, at i den sidste debat om dette, i 1983, blev der netop fra både hr. Agerschou og hr. Tinnings side spurgt: er det virkelig meningen, at ministeriet skal begynde at udsende det ene og det andet, bare fordi der er en enkelt kommune, der ikke kan finde ud af det? Jeg synes, det er glimrende, hvis vi kan lære noget af hinanden. Jeg håber, det går begge veje.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 129**6) Til fiskeriministeren af:****Hjortnæs (S):**

»Hvad er årsagen til, at ministeren ikke selv har iværksat eller iværksætter den undersøgelse af de problemer, der bl.a. plager

[Hjortnæs]

fiskerne i Thyborøn, som det konservative folkeparti ved sin gruppeformand, Knud Østergaard, og ved sin gruppesekretær, Ahlmann-Ohlsen, nu ser sig nødsaget til at tage initiativet til?»

Skriftlig begrundelse

Ifølge Jyllands-Posten den 23. oktober d.å. har det konservative folkeparti besluttet at nedsætte en undersøgelseskommission, som skal kulegrave de problemer, der plager fiskerne i Thyborøn. Sekretæren for den konservative folketingsgruppe, Ahlmann-Ohlsen, udtaler til avisen: »Når fiskerne griber til en så alvorlig aktion (tre fiskeribetjente blev holdt indespærret i flere timer), må det bunde i alvorlige problemer, som politikerne måske ikke har tilstrækkeligt kendskab til.«

Umiddelbart kan det tolkes som en kritik af fiskeriministeren, men under alle omstændigheder er det forhold, at et regeringsparti nedsætter en undersøgelseskommission, et så usædvanligt skridt, at det må påkalde opmærksomhed.

Fiskeriministeren (Grove):

Jeg går ud fra, at de problemer, der henvises til i spørgsmålet, vedrører konsekvenserne af brislingebestandens tilbagegang i Nord-søen. Allerede i sommeren 1983 udarbejdedes der på mit initiativ en undersøgelse af brislingefiskeriet. Resultatet af denne undersøgelse fremgår af den rapport, der blev afgivet, også med konkrete forslag til afbødning af virkningerne. Disse forslag er gennemført ved lovgivning her i Folketinget, bl.a. med socialdemokratiets hjælp.

For det andet har fiskerne fra Thyborøn givet udtryk for, at fiskerikontrollen ikke udøves på samme måde i Thyborøn som i andre fiskerihavne. Efter de oplysninger, vi har modtaget fra fiskerikontrollen, udøves kontrollen så ensartet som overhovedet muligt, men jeg har alligevel taget skridt til at sikre en udbygning af kontrollen, idet jeg planlægger et flyvende korps, som vi havde succes med for et års tid siden i anden anledning. Et sådant skridt skal jeg sørge for bidrager til endnu større ensartethed end den, vi har i øjeblikket.

Endelig skal jeg henlede opmærksomheden på, at jeg har haft en række møder med repræsentanter for Danmarks Havfiskerifore-

ning og for Thyborøn Havns Fiskeriforenings bestyrelse. Disse møder fandt sted i en god og konstruktiv atmosfære, og de har ledt frem til, at jeg har fået tilsagn om, at lignende episoder som dem, der fandt sted for kort tid siden, ikke vil blive gentaget i Thyborøn.

Hjortnæs (S):

Jeg ved ikke rigtig, om jeg skal betegne ministerens svar her som interessant. Det indeholdt jo en række saglige og konkrete oplysninger om, hvad der rent faktisk er foregået, men jeg må også gå ud fra, at disse konkrete oplysninger er hr. Ahlmann-Ohlsen, hr. Kent Kirk og hr. Knud Østergaard også bekendt med, og ministerens svar her gav ikke rigtig nogen begrundelse for, at hans parti, det konservative folkeparti, og medlemmer af det konservative folkepartis folketingsgruppe har fundet det nødvendigt at iværksætte en egentlig kulegravning af problemerne i Thyborøn. Det må vel skyldes, at de ikke finder, at de oplysninger, ministeren er kommet med her, er tilstrækkelige.

Hr. Ahlmann-Ohlsen har endvidere sagt, at politikerne er aldeles uvidende, og da ministeren jo også er politiker, må det vel også omfatte ministeren, så jeg står stadig væk uden nogen egentlig forklaring på, hvorfor ministerens parti har taget et så usædvanligt initiativ, men det kan være, ministeren kan oplyse lidt mere om det.

Fiskeriministeren (Grove):

Om politikere er uvidende, skal jeg selvfølgelig ikke udtale mig om for hr. Hjortnæs' vedkommende, men man kunne jo tro det efter den måde, der bliver spurgt på her.

Vedrørende den konservative folketingsgruppe er den klart orienteret om dette, men vi har det til gengæld også sådan i gruppen, at vi gerne tager ud og ser på tingene rundt omkring. Vi tager til Thyborøn, men vi tager også ud og taler med folk i landbruget, ja, vi tager ud og taler med alle mulige; det er klart, at det gør vi bl.a. for at tilkendegive, at den politik, som regeringen fører, er ganske fornuftig. Men der kan jo være nogle, der skal have ekstra forklaringer, og det er bl.a. derfor, vi har spørgetiden her, hvor vi har en chance for at give en ekstra forklaring.

Hjortnæs (S):

[Hjortnæs]

Ja men det drejer sig ikke om at tale med. Så vidt jeg har forstået på pressen, drejer det sig om en kulegravning. Man har anvendt ordet kulegravning, og det er derfor, jeg refererer til, at der må være tale om en egentlig undersøgelseskomité. Det må skyldes, at der foreligger nogle problemer derude, som ikke er tilstrækkeligt belyst i de rapporter, som ministeren hentyder til. Hvis jeg er uvidende om et eller andet, så er det jo ministerens ansvar at sørge for, at jeg ikke bliver holdt i uvidenhed. Det er ministerens opgave at meddele folketinget alle de oplysninger, som kan tjene til vejledning, og derfor går jeg også ud fra, at ministeren sørger for, at eventuelle oplysninger om problemerne i Thyborøn på en eller anden måde tilgår folketinget. Det skal vel også forstås på den måde, at hvis der under det undersøgelsesarbejde, som jeg forstår man står over for, skulle komme nogle oplysninger frem, som ministeren ikke er bekendt med, bliver de på en eller anden måde viderebragt til folketinget.

Men måske handler det om noget helt andet end det, ministeren her siger. Man kunne forledes til at tro, at det i virkeligheden handler om, at hr. Ahlmann-Ohlsens lidt ramponerede image i Thyborøn skal rettes op, og at hr. Ahlmann-Ohlsen meget nødig vil risikere, næste gang han viser sig i Thyborøn, at der kommer nogle fiskere og gokker ham i hovedet og lægger ham død ude ved Cheminova. Hvis det er det, det handler om, kan ministeren lige så godt sige det, for så kan vi jo tage det ganske roligt igen.

Fiskeriministeren (Grove):

Jeg kan sige, at hr. Hjortnæs skal tage det ganske roligt, alt er under fuld kontrol i Thyborøn, og skulle der komme nye oplysninger på nogen som helst måde, vil jeg meget gerne sørge for, hr. Hjortnæs bliver orienteret om dem.

Jeg forstår udmærket, at det kan være meget svært at følge effektivt med inden for det område, jeg har med at gøre. Der sker en udvikling hver eneste dag, og jeg forsøger så godt som muligt i landbrugs- og fiskeriudvalget og i markedsudvalget at give oplysninger om den dér, men selv om jeg ikke altid har mulighed for at være i markedsudvalget og hr. Hjortnæs ikke er medlem af landbrugs- og fiskeriudvalget, håber jeg ikke, vi skal tale

forbi hinanden. Hr. Hjortnæs er altid velkommen til at komme hen og få oplysninger hos mig, når det er nødvendigt.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 150

7) Til *ministeren for kulturelle anliggender* af:

Tinning (VS):

»Hvad agter ministeren at foretage for at sikre, at Kanal Plus og Kanal 2 overholder reglerne for forsøgsvirksomheden med nær-radio og lokal-TV?«

Skriftlig begrundelse

Af de sidste dages skriverier i pressen har man kunnet få det indtryk, at disse to TV-projekter i Københavnsområdet har meget lidt med forsøgsvirksomhedens intentioner at gøre. Der er dels tale om en økonomi, der tillader ansættelse af adskillige medarbejdere til tårnhøje gager, en økonomi, som ikke kan bringes til at hænge sammen med det indtil nu oplyste om indtægtsgrundlaget, nemlig salg af såkaldte decodere. Der er endvidere tale om en programkoordinering (såkaldt network) mellem disse to stationer, der gør det illusorisk at tale om uafhængige stationer. Så vidt det er fremgået, har de i fællesskab ikke alene delt sendetiden, men også aftalt en programpolitisk koordinering. Der er derudover tale om, at det er meget svært at se det specielt lokale tilsnit i en programpolitik, der som sit væsentligste indhold har importerede film og underholdning.

Spørgeren har svært ved at forstå, hvorfor dette TV-projekt ikke stoppes, når f.eks. Københavnske Dagblades Samråd – på en lignende programprofil – fik at vide, at »det ikke var lokalt nok, men at der snarere var tale om et TV-2 ad bagvejen«. Spørgeren frygter, at det meget kort efter sendestarten på disse TV-stationer den 25. november vil vise sig, at de får eller – endnu værre – allerede har etableret et helt andet finansielt grundlag, der på den ene eller den anden måde involverer reklameindtægter og/eller sponsorerede programmer. Og det ligger helt klart uden for det juridiske grundlag, som denne forsøgsvirksomhed afvikles inden for.

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

Jeg kan svare hr. Tinning, at inden nogen kanaler overhovedet er begyndt at sende, må jeg naturligvis gå ud fra, at de agter at overholde reglerne, som er blevet meddelt dem af udvalget for lokalradio og -TV. Indtil det modsatte er bevist, kan det være svært at angribe nogen for at gøre noget forkert. Udvalget er jo nedsat netop for at overvåge forsøgene, og skulle udvalget finde, at der sker brud på eller overskridelser af de retningslinjer, man har fået for forsøgsvirksomheden, må udvalget naturligvis foretage det fornødne.

Men hr. Tinnings begrundelse for spørgsmålet synes mig at være lidt for tidlig. Jeg er sikker på, at hr. Tinnings indtryk er korrekt gengivet fra dagspressen for en 3-4 dage siden, men jeg har ikke indtryk af, at det nære samarbejde mellem de to kanaler, som hr. Tinning frygter ifølge begrundelsen, er det største problem i dag – tværtimod. Det kan være noget svært at give en aktuel beretning om, hvorledes den store gyser om Kanal Plus og Kanal 2 er ved at udvikle sig. Jeg kan kun sige, at både hr. Tinning og jeg jo må følge med i formiddagsbladene; så kan det være, vi bliver klogere.

Tinning (VS):

Ministeren har selvfølgelig ret i, at min begrundelse til en vis grad har en fortidig karakter, men som ministeren ved, indleverer vi begrundelserne fredag, og hvis der sker meget, inden det bliver onsdag, er det klart, at de kan få et skær af fortidighed.

Den iagttagelse vil jeg godt takke ministeren for at have gjort. Jeg mener nemlig ikke, der er andet at takke for i ministerens svar, for hun siger, at vi må gå ud fra, at de givne tilladelser overholdes, indtil det modsatte er bevist. Jeg mener, det må være tilladt for os alle at tænke selv, og hvis vi kigger på, hvordan det ser ud f.eks. for Kanal 2 alene lige nu, taler man jo om, at disse decode, som skulle være finansieringsgrundlaget for stationen, kommer til at koste 1.200 kr. om året. Hvis vi forudsætter, at der er 9.000 abonnenter, giver det noget i retning af 10,8 mill. kr. Med fordelingen halvt egenproduceret lokal-TV, halvt af det fremmede og med de kendte priser på de ting, dvs. 350.000 kr. i timen for

det egenproducerede og 50.000 kr. i timen for det udenlandske, kan enhver med en lille lommeregner regne ud, at man lige præcis for de 10,8 mill. kr. kan få fjernsyn i 13½ dag. Det virker jo mærkeligt.

Hvis man så som forudsætning siger ca. 23.000 abonnenter, som man jo satser på for Kanal 2, kan vi få fjernsyn i 3¼ dag.

Så spørger jeg mig selv: disse folk, som betaler 1.200 kr. for at få fjernsyn 4 timer om dagen i et år, skal de nu kun have fjernsyn i 3¼ dag, eller stikker der noget under? Min frygt er, at det meget hurtigt kunne vise sig, at hele finansieringsgrundlaget bryder sammen – det tyder alt jo på – og at der ud af mørket dukker sponsorerede udsendelser og reklamer, eller hvad ved jeg, som ikke må være der under forsøgsordningen.

Det er lige præcis baggrunden for spørgsmålet, og jeg vil godt bede ministeren kommentere, om hun er enig i, at finansieringsgrundlaget, som jeg her har fremstillet det, forekommer helt og aldeles usammenhængende, og at dette er betænkeligt.

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

Nej, jeg er ikke i stand til ud fra de tal, som hr. Tinning opremser, at tage stilling til, om et finansieringsgrundlag for et nyt TV-program er realistisk eller ej, men jeg kan sige til hr. Tinning, at udvalget for lokalradio og -TV har indkaldt Kanal 2. Der har været afholdt møde om sagen, fordi udvalget ønskede en nærmere uddybning af projektets indhold og form, og udvalget har herefter ikke fundet anledning til at skride ind. I den forbindelse må jeg bede om hr. Tinnings forståelse for, at det i første omgang er udvalgets opgave at følge disse forsøg. Hvis udvalget så senere finder, at det har været nødvendigt at skride ind af en eller anden grund, er det klart, at man så henvender sig til ministeren. Men det er udvalgets opgave at følge disse forsøg, og jeg er fuldstændig sikker på, at udvalget nok skal klare den opgave.

I øvrigt vil jeg erindre hr. Tinning om, at udvalget allerede har skredet ind i to tilfælde, hvor man mente, at der var sket en overtrædelse af reklameforbuddet; man har så givet nogle advarsler til de pågældende projekter, og det mener jeg også er helt i orden.

Tinning (VS):

Jeg vil beklage, hvis ministeren ikke kan tage stilling til sagerne ud fra de tal, jeg forelagde. Det er dog immervæk ikke specielt indviklet at konstatere, at folk, der betaler for fjernsyn 4 timer om dagen i et år og tilsyneladende kun får fjernsyn i 3¼ dag, øjensynlig er ved at løbe ind i en slags problem, men vi må tage til efterretning, at ministeren ikke kan tage stilling ud fra de nævnte tal. Ministeren vil så selvfølgelig heller ikke erklære, at det forekommer betænkeligt, og at der er nogle problemer på vej, men henviser alene til, at udvalget kigger på sagerne.

Jeg kan ikke gøre meget andet end at beklage, at ministeren ikke ser problemet, og i øvrigt love, at vi selvfølgelig følger udviklingen og vender tilbage til denne sag, når det viser sig, at der selvfølgelig stikker noget under, når folk er ved at få fjernsyn i 3¼ dag, skønt de er lovet fjernsyn i et helt år. Jeg tror faktisk kun, det er ministeren for kulturelle anliggender, der ikke kan se dette misforhold, og så kan vi jo glæde os over, at vi kun har én minister for kulturelle anliggender.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 136

8) Til *indenrigsministeren* af:

Erik B. Smith (S):

»Hvad er begrundelsen for, at ministeren i sin bekendtgørelse af 26. september 1984 § 1, stk. 3, finder det nødvendigt at fastslå, at der kun ydes tilskud til hel eller delvis dækning af udgifter til lægehjælp m.v. ved alment praktiserende læge, såfremt der afleveres en specificeret og kvitteret regning til det sociale udvalg i bopælskommunen?«

Skriftlig begrundelse

Forud for lægekonflikten anførte den praktiserende læge i kode, hvad konsultationen drejede sig om. Efter de nye regler skal man oplyse specificeret, hvad behandlingen går ud på. Regningen skal således påtegnes, hvis man f.eks. er blevet behandlet/undersøgt for syfilis, gonorré eller en anden køns sygdom eller har været til undersøgelse forud

for en abort, går til behandling for dårlige nerver og lignende.

Indenrigsministerens krav til oplysning om behandlingens art indebærer utvivlsomt, at en række patienter undlader at aflevere deres kvitteringer til det sociale udvalg, fordi de ikke ønsker, at disse oplysninger skal tilgå socialforvaltningens medarbejdere. Det er i øvrigt et spørgsmål, om ikke lægernes tavshedspligt krænkes ved fastsættelse af denne bestemmelse i bekendtgørelsen.

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Når det er en betingelse for ydelse af tilskud til lægehjælp under konflikten, at regningen skal være specificeret, skyldes det to ting: hvis regningen alene lyder på et samlet beløb for den eller de modtagne ydelser, vil forvaltningen ikke have mulighed for at se, om der skal ydes tilskud for en konsultation, et lægebesøg eller noget helt tredje, og patienterne kan heller ikke gennemskue regningen og kontrollere, om de får det tilskud, de skal have.

Men jeg vil gerne stærkt understrege, at det er nok, at der på regningen står, at der har været tale om f.eks. en konsultation eller en telefonkonsultation. En kommune kan altså ikke stille som betingelse for at udbetale tilskuddet, at der på regningen står, hvad en konsultation nærmere har drejet sig om, eller hvilken diagnose der er stillet, som det blev hævdet af et dagblad forleden.

Erik B. Smith (S):

Jeg vil gerne spørge ministeren: hvad er det nye, der gør, at man er nødsaget til at instruere lægerne om, at de ikke længere kan anvende kode? Før konflikten havde patienterne heller ingen mulighed for at kontrollere, når der var anvendt kode. Ministeren oplyser nu, at man blot skal skrive, om der er tale om en telefonkonsultation, en konsultation el. lign.

I dagspressen oplyser formanden for de praktiserende læger i Storstrøms amt for det første, at han opfatter det som et pålæg om brud på tavshedspligten, for det andet, at han i konkrete tilfælde har angivet en forkert behandling med samme refusion efter aftale med den pågældende patient. Hvad vil ministeren så gøre?

[Erik B. Smith]

Jeg vil samtidig oplyse ministeren om, at det over for mig er blevet oplyst, at regninger er blevet afvist af forvaltningerne. Storstrøms amtskommune har fundet anledning til at instruere lægerne om, at regningerne skal være specificerede, og hvis ikke de er det, er der eksempler på, at de er blevet afvist af kommunerne. Der er også eksempler på, at patienterne har undladt at indlevere regningerne til kommunerne, fordi de ikke ønskede, at socialforvaltningen skulle gøres bekendt med behandlingen.

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Jeg gentager, at kravet om oplysninger på regningerne principielt er det samme som hidtil. Den eneste ændring er, at før konflikten skulle der på regningerne anføres en kode, mens der i dag skal anføres en tekst, som nøje svarer til denne kode. Der er ikke tale om, at nogen berettiget kan afkræve patienten mere specificerede oplysninger. Der skal stå: en konsultation, en telefonkonsultation, en receptudstedelse osv. Man kan ikke forlange at få at vide, hvad patienten fejler, og derfor skal der ikke stå nogen diagnose overhovedet. Hvis det er sket i konkrete tilfælde, vil jeg gerne høre om det.

Erik B. Smith (S):

Vil ministeren ved anvisning af konkrete tilfælde udsende en meddelelse til landets læger om det, hun har oplyst her i folketinget?

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Det finder jeg ingen grund til, for der er i anledning af den situation, der er opstået inden for lægeområdet, udsendt en bekendtgørelse, som præciserer dette, og det mener jeg må være nok. Men hvis nogen føler sig gået for nær i forhold til det, der står i bekendtgørelsen, vil jeg meget gerne have oplysning om det. Jeg vil sige, at den historie, der stod i Ekstra Bladet forleden dag, har jeg i øvrigt tilsendt Ekstra Bladet en rettelse til. Den er ikke korrekt. Det er ikke de krav, der stilles.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 151

9) Til *justitsministeren* af:

Lenger (VS):

»Vil ministeren anvise en eller flere metoder, der med sikkerhed kan afkorte alle fængselsdomme med en tredjedel?«

Skriftlig begrundelse

Ministeren har gjort sig til talsmand for en afkortning af alle fængselsdomme med en tredjedel, mod at prøveløsladelse efter to tredjedele af afsoningen afskaffes.

Uanset hvad man måtte mene om denne tanke, må det imidlertid interessere, hvorledes ministeren mener at noget sådant i praksis kan gennemføres.

Der har tidligere været gjort forsøg med afkortning af strafferammer, men da de fleste straffe ligger i den nederste del af strafferammerne, er dette ikke nogen effektiv metode.

Uden at tage endelig stilling til denne del af ministerens forslag, vil spørgeren gerne understrege, at det under alle omstændigheder vil være et principielt og retspolitisk fremskridt at henlægge den i virkeligheden dømmende afgørelse om straffens faktiske længde fra de administrative myndigheder til domstolene.

Lenger (VS):

Justitsministeren har, i hvert tilfælde ifølge dagspressen, gjort sig til talsmand for en konstruktion, der går ud på, at man afskaffer prøveløsladelserne og i stedet nedskærer alle domme med en tredjedel, og så skal der samtidig ske nogle ting vedrørende udgangstilladelserne, som det næste spørgsmål drejer sig om. Det, der gør, at ministerens tanker i det mindste er værd at overveje, er, at det helt principielt er betænkeligt, at den udøvende, den administrative, myndighed, fængselsvæsenet, har afgørende indflydelse på straffens faktiske længde. Men det bærende element i justitsministerens konstruktion er jo, om man faktisk kan nedskære alle domme med en tredjedel, og derfor har jeg formuleret spørgsmålet på den måde, at jeg beder ministeren anvise en eller flere metoder, der med sikkerhed kan afkorte alle fængselsdomme med en tredjedel, sådan at ministerens tanker ikke i realiteten betyder en skærpelse af de fængselsdomme, som gives.

[Justitsministeren]

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Jeg vil gerne takke hr. Lenger for bemærkningen om, at de tanker, jeg er fremkommet med, er værd at overveje, og der vil blive anledning til en nærmere drøftelse af disse tanker. Jeg har til hensigt at arrangere en konference i begyndelsen af det nye år, således at vi kan få lejlighed til at drøfte det, der har været fremme mange gange i folketinget: straffens længde og måden, hvorpå afsoningen skal finde sted. Vi kan så få lejlighed til at uddybe de betragtninger, jeg er kommet med.

Det er rigtigt, at jeg har den opfattelse, at den generelle prøveløsladelse har vi ikke så meget brug for, og at det vil være bedre at afkorte straffene tilsvarende og så lade domstolene komme mere ind i billedet. Men når hr. Lenger spørger, om jeg med sikkerhed kan afkorte alle fængselsdomme med en tredjedel, må jeg selvfølgelig sige, at det hverken kan eller må jeg gøre, for det er domstolenes opgave.

Jeg vil dog gerne tilføje, at det er muligt, at man, hvis man ændrer loven på den måde, jeg her har skitseret med hensyn til prøveløsladelse, i motiverne kan tilkendegive, at formålet med lovændringen også er en generel reduktion af strafudmålingerne ved domstolene. Denne fremgangsmåde er ikke ukendt og har på straffelovens område senest været benyttet i 1982, da det i forbindelse med en ændring af strafferammerne for berigelsesforbrydelser blev fremhævet i lovforslagets bemærkninger, at der samtidig tilsigtedes en sænkning af de daværende udmålinger for berigelsesforbrydelser og gennemgående med en tredjedel.

Lenger (VS):

Jeg synes, man godt kan drage værdien af prøveløsladelserne i tvivl. De skulle jo være et ekstra incitament for løsladte til ikke at begå nye lovovertrædelser, og jeg mener ikke, man har så gode erfaringer med det. Det afgørende for, om der begås nye lovovertrædelser, er noget helt andet, nemlig hvilken situation vi løslader folk til, om vi løslader dem til arbejdsløshed, knust familie, dårlig boligsituation, manglende dagpenge, modregning af løsladelsespenge i bistandsydelse osv. Derfor mener jeg, man kan drage fordelene ved prøveløsladelse i tvivl.

Men som jeg sagde i mit første indlæg: når jeg synes, ministerens overvejelser er værd at overveje også for os andre, er det under den forudsætning, at ministeren kan garantere, at straffene nedsættes med en tredjedel, og at det, han er ude på, ikke bare er at forlænge alle fængselsstraffe. Det forstår jeg på ministeren at han hverken kan eller må garantere, og det vidste jeg selvfølgelig godt, men forudsætningen for, at konstruktionen hænger sammen, er altså, at vi får en nedsættelse af alle straffene med en tredjedel.

Jeg vil godt spørge ministeren i den forbindelse, specielt fordi han henviser til nedsættelsen af visse strafferammer for nogle år siden, om det ikke er korrekt, at nedsættelsen af disse strafferammer ikke gav en generel nedsættelse. Det, der skete, var, at nogle af de hårdeste straffe kunne nedsættes, men da langt de fleste lå i bunden af strafferammerne, betød det faktisk ingenting. Vi har bl.a. af udnyttelsen af fængslerne og kapaciteten i fængslerne kunnet se, at der faktisk ikke er sket nogen reel nedsættelse af andet end nogle få straffe, efter at overgangsperioden er ophørt. Det vil jeg godt bede ministeren om at bekræfte.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Til hr. Lengers tillægsspørgsmål vil jeg gerne sige, at jeg ikke kan svare præcist på, hvilken procentsats straffene er blevet reduceret med. Jeg er bekendt med, at spørgsmålet om udviklingen i retspraksis på dette område vil blive taget op i den kriminalpolitiske forskningsgruppe under justitsministeriet. Der får vi så nogle nærmere oplysninger om det. Mit indtryk er, at der er sket en betydelig reduktion.

For at vende tilbage til hovedspørgsmålet vil jeg gerne sige, at intentionerne er der ingen tvivl om, men vi må jo altså fastholde – det ved jeg at hr. Lenger lægger vægt på – at udmåling af straffen finder sted ved domstolene. Der er ingen af os, går jeg ud fra, der ønsker at svække domstolenes placering. Så vidt jeg har forstået hr. Lenger, er vi enige om, at netop i spørgsmålet prøveløsladelse vil vi gerne placere domstolene bedre, end de er i øjeblikket, så det ikke bliver et administrativt spørgsmål, om prøveløsladelse skal finde sted eller ej.

Lenger (VS):

Det sidste er jeg helt enig med ministeren i. Den principielle betænkelighed ved hele denne problemstilling går altså på, om vi kan risikere, at vi i praksis får en forlængelse af straffene. Jeg vil godt for en ordens skyld give ministeren en chance mere og spørge, hvad ministeren vil gøre, hvis det viser sig, at der efter en gennemførelse af ministerens nye tanker faktisk er sket en generel skærpelse af niveauet for fængselsstraffe i dette land.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Det er vel lige tidligt nok at drøfte det. Det må vel ske i forbindelse med det arbejde, som skal udføres af straffelovrådet, når vi har behandlet sagen. Det er jo ikke meningen, at der umiddelbart skal fremsættes et lovforslag. Hr. Lenger er bekendt med, at i straffelovrådet er domstolene også repræsenteret, og derfor kan det selvfølgelig have interesse, hvilke forslag der fremkommer derfra, når vi er kommet med et oplæg, hvad der altså er tanken. Derfor kan vi ikke sige, hvad der skal ske bagefter. Lad os nu først se på, hvad det er, vi ønsker, for det er også væsentligt.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 152

10) Til *justitsministeren* af:

Lenger (VS):

»Hvilken virkning mener ministeren at det vil have for den senere resocialisering af en fange, hvis mulighederne for udgangstilladelse gøres ringere?«

Skriftlig begrundelse

I forbindelse med, at ministeren har gjort sig til talsmand for en afkortning af alle fængselsdomme med en tredjedel mod, at prøveløsladelse efter to tredjedele af afsoningen afskaffes, har ministeren foreslået, at der ved disse formelt kortere straffe gives ringere mulighed for at opnå udgangstilladelse.

Da straffene efter ministerens konstruktion vil have samme længde som nu for langt det største antal afsonere, vil den ringere mulighed for udgangstilladelse med andre ord være en reel skærpelse af straffen.

Efter spørgerens opfattelse vil noget sådant gøre resocialiseringen vanskeligere. Hvis fangen bliver mere afsondret fra det omgivende samfund under sin afsoning, vil han have vanskeligere ved at vende tilbage og undgå ny kriminalitet. Tværtimod må forholdene under afsoningen i højere grad tilpasses det omgivende samfund, idet formålet med fængselsstraffen – hvis den overhovedet har noget formål – må være at begrænse kriminaliteten.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Det kunne have uheldige virkninger, hvis man ville afskaffe udgangstilladelse. Vi har jo nogle bestemmelser i straffeloven, som jeg gerne vil sige med det samme at der ikke er nogen tanker om at ændre. Det er § 35 om udgang til beskæftigelse hos privat arbejdsgiver. Det er § 36, der giver regler om udgang dels begrundet i humane hensyn, dels når det må anses for formålstjenligt med henblik på den pågældendes behandling, herunder forberedelsen af løsladelsen. Det er selvfølgelig væsentligt, at de, der kommer ud, måske efter en længere straf, ikke bare kommer ud til noget helt ukendt, men at man har givet dem lejlighed til at søge en forbindelse til arbejdsmarkedet og familien. Det vil vi gerne opretholde.

Disse bestemmelser giver jo adgang til forskellige administrative krav eller det modsatte. Jeg kan godt sige, at det, jeg navnlig har hæftet mig ved, er, at fængselsdømte i åben anstalt kan få udgang allerede efter fire ugers ophold uanset straffens størrelse, mens indsatte i lukket anstalt først kan få udgang et stykke henne i afsoningen. Jeg mener, det bør overvejes, om det er en rimelig ordning. Også spørgsmålet om, hvad udgangstilladelse kan benyttes til, og de særlige ordninger, der gælder med hensyn til opsparring af udgang, er noget, som trænger til at blive overvejet. Jeg kan tilføje, at vi har en arbejdsgruppe under justitsministeriet, der i løbet af kort tid vil afgive en udtalelse om disse spørgsmål.

Lenger (VS):

Jeg synes egentlig, at de regler, vi har om udgang, er restriktive nok, især når man tager i betragtning, at en effektiv resocialisering kun kan ske ved, at man i stigende grad underkaster fangerne nogle forhold, der så

[Lenger]

meget som muligt ligner de forhold, der hersker udenfor, og som de skal leve under bagefter. Derfor tror jeg, at begrænsninger i udgangen gør det vanskeligere for fangerne at fungere igen, og at det vil øge kriminaliteten.

Nu har ministeren nævnt, at det ikke er reglerne om beskæftigelse eller undervisning, han er ude efter. Det er måske reglerne om, at man i åbne fængsler kan få første udgang allerede efter fire uger, og opsparingsordningen, han er ude efter.

Det er jo ikke så meget, det er kun en lille del af det samlede problemkompleks, ministeren her berører, og derfor vil jeg spørge, om ministeren kan garantere, at han ikke har tanker om at røre ved reglerne om udgang med henblik på besøg hos bestemte personer og reglen om én udgang pr. tre uger. Hvad med de gældende regler om udgang til særlige formål, hvor man kan besøge syg familie, gå til begravelse, gå til lægeundersøgelse, eller hvor man kan gå til familiebegivenheder, varetage personlige interesser, skaffe arbejde og ophold efter løsladelse eller indgå ægteskab for den sags skyld? Hvad med de besøgsudgange, der gælder i åben institution? Og hvad med – hvis vi nu skal have det hele med – retten til at gå til gudstjeneste en gang imellem? Det er det, de nuværende regler om udgang omfatter, og derfor vil jeg spørge, om ministeren, når han nævner opsparingsordningen og muligheden for første udgangstilladelse efter fire uger i åbne fængsler, kan garantere, at der så ikke vil blive rørt ved de andre muligheder.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Jeg vil selvfølgelig gerne høre, hvad den arbejdsgruppe indstiller, inden jeg tager endelig stilling til alle spørgsmålene.

Generelt kan jeg om de spørgsmål, der er blevet stillet, sige, at de fleste af dem opfylder det formål, der fremgår af §§ 35 og 36. Det er af humane grunde, at en person, der er fængslet, skal have lov til at besøge syge slægtninge, gå til bisættelse o.lign. De andre regler giver jo også mulighed for at komme ind i en arbejdssituation efter afsoningen. Det gælder navnlig dem, der har langtidsstraffe; dér er det vigtigt. Men for korttidsstraffene mener jeg det gælder, at man hellere må have korte straffe, måske endnu kortere straffe, end man har i dag, og så en effek-

tiv og hurtig afsoning. Det er det, der er mit hovedprincip i forbindelse med disse spørgsmål, men enkelthederne synes jeg vi skal vente med at drøfte, til vi har arbejdsgruppens udtalelser.

Lenger (VS):

Det, ministeren kalder effektivitet, står for mig som en hurtigere afsoning fra samfundet udenfor og derfor øgede vanskeligheder ved at komme til at fungere i det selv samme samfund bagefter.

Jeg vil gerne gøre ministeren opmærksom på, at i forbindelse med et spørgsmål, jeg stillede den 30. maj 1984, nr. S 603, svarede han – Folketingstidende 1983-84, 2. samling, sp. 7566-7567:

»Justitsministeriet er enig i, at deltagelse i kulturelle og foreningsmæssige aktiviteter under udgang fra et fængsel kan være formålstjenlig med henblik på den pågældendes behandling, herunder forberedelsen af hans løsladelse.«

Det læser jeg på den måde, at det tværtimod er en forøget adgang til at have kontakt med samfundet udenfor, der er behov for, hvis den fængslede skal kunne fungere i det på en ordentlig måde bagefter.

Jeg vil godt spørge, hvordan ministeren kan forene sit svar på spørgsmål nr. S 603 med overvejelserne om nu at begrænse udgangsmulighederne, når ministeren selv har sagt, at det kan have positiv betydning at deltage i kulturelle og foreningsmæssige aktiviteter, og det udtryk må vel forstås ganske bredt.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Hr. Lenger taler om afsoning i forhold til samfundet, men en frihedsstraf er en afsoning. Vi kan ikke komme uden om, at det er hensigten med den, det er meningen med den, og sådan bør det også være. Hvorfor have frihedsstraf, hvis ikke det, man ville fremme, netop var en afsoning fra de sædvanlige forhold i en periode?

Men det behøver ikke at betyde – navnlig for den, der sidder længere tid i fængsel – at man afskærer ham fra på en fornuftig måde at vende tilbage til samfundet. Det er derfor, jeg sonder imellem behovet hos dem, der har haft et længere ophold, og dem, der har fået en kortere straf, hvor afsoningen selv-

[Justitsministeren]

følgelig må være en reaktion, der også er mærkbar for dem. Jeg siger ikke, at man helt skal afskaffe udgangstilladelser for dem, men jeg siger, at jeg synes, at det bør overvejes, om der så hurtigt skal gives udgangstilladelse, og om de skal kunne anvende det til formål, man ikke helt kan sige opfylder hensigten: at lette deres tilbagevenden til samfundet.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 156

11) Til *justitsministeren* af:

Dohrmann (FP):

»Hvad agter ministeren at gøre for, at flygtninge, der påtænker at rejse til Danmark, kommer ud af den vildfarelse, at man her i landet som flygtning får over 11.000 kr. om måneden i lomme penge, et hus at bo i og adgang til uddannelse?«

Skriftlig begrundelse

Spørgeren henviser til den stadig stigende flygtningestrøm, der kommer til landet, og til, at mange af flygtningene har oplyst, at de har betalt over 100.000 kr., fordi de iranere, der har solgt dem rejsen, har oplyst, at de som flygtninge i Danmark – ud over et hus at bo i og fri adgang til universiteterne – ville få ca. 1.000 dollars om måneden i lomme penge.

Dohrmann (FP):

I dagspressen har det flere gange været fremme, at mange af de flygtninge, der kommer hertil, har betalt over 100.000 kr. for f.eks. at rejse fra Iran til Danmark. De flygtninge, som har betalt pengene, er blevet stillet i udsigt af arrangørerne dernede, at de ved ankomsten til Danmark ville modtage et månedligt beløb på ca. 1.000 dollars, altså ca. 11.000 kr., et hus at bo i samt ret til en uddannelse.

Jeg er bekendt med, at svenskerne på et tidspunkt indrykkede annoncer i nogle aviser i Libanon for at få afkræftet nogle rygter, der cirkulerede dernede, og jeg vil godt spørge, om ministeren har planer om at gøre noget tilsvarende.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Det største antal spontanflygtninge, vi har i øjeblikket, kommer jo fra Iran, og jeg er ikke sikker på, at man, hvis jeg sendte en annonce til Teheran Tidende, eller hvad det hedder, ville være begejstret for at modtage en annonce, hvori vi fortalte befolkningen i Iran, at de ville få det noget anderledes, end de forventede, hvis de kom hertil – jeg vil hellere sige: end nogle ganske uberettiget forventede.

Jeg tror altså ikke, at annoncevejen i de lande, hvorfra vi modtager flygtninge, er farbar. Jeg tror simpelt hen ikke, at det kan gennemføres. Men det har altid betydning at fortælle sandheden, og sandheden med hensyn til flygtningenes muligheder, når de kommer hertil, er en ganske anden end den, hr. Dohrmann refererede.

Hvis asylansøgeren ikke selv er i besiddelse af midler til sit underhold – og det er han sjældent – så påhviler det direktoratet for udlændinge at skaffe logi og sørge for den pågældendes underhold, dvs. mad, tøj, lægehjælp m.v., i henhold til bistandslovens regler. Når jeg tænker på den diskussion, der har været den sidste tid om at kunne blive overført til bistandsloven, så må jeg nok sige, at man ikke har indtryk af, at det er det mest overdådige, der kunne findes her i samfundet, og det ligger altså milevidt fra den opfattelse, hr. Dohrmann refererede.

Vi kan altså håbe, at disse sandfærdige oplysninger om situationen breder sig til dem, der tænker på at blive flygtninge, så de ikke bliver ubehageligt overrasket, når de kommer her til landet.

Dohrmann (FP):

Jeg er glad for, at ministeren pointerede ordet »refererede«, for jeg har ikke påstået, at de fik 11.000 kr., ej heller, at de frit kunne vandre ind på universiteterne.

Det, jeg mener at ministeren kunne slå et slag for, var at give de flygtninge, som betaler masser af penge for at komme hertil, og som bl.a. har givet anledning til den uro i flygtningelejrene, vi har, besked om, inden de kommer til landet, at Danmark ikke er et sådant slaraffenland, som man får indtryk af.

Vi ved også – det har været fremme i flere dagblade – at mange af de rejser, der bliver arrangeret hertil, er sat i system. I hvert fald

[Dohrmann]

én flygtning er fundet i besiddelse af en vejledning om eller brugsanvisning på, hvorledes man skal besvare de spørgsmål, der bliver stillet her i landet. Jeg har læst, at politiet skulle foretage en nærmere undersøgelse desangående. Jeg vil godt spørge, om den undersøgelse er afsluttet, og jeg vil også gerne have resultatet af den.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Undersøgelsen er ikke afsluttet, den foregår til stadighed. Det er politiets opgave, når det afhører asylansøgere, der kommer hertil, dels at undersøge, på hvilken måde de er kommet, dels at undersøge det, der kan føre til bedømmelsen af: er de egentlige flygtninge, eller kommer de hertil af andre grunde?

Jeg kan sige til hr. Dohrmann, at der er to grupper af sager, der meget hurtigt vil blive behandlet af flygtningenævnet, og det er tilfælde, hvor direktoratet har sagt nej. Det er en mindre gruppe fra Sri Lanka og en mindre gruppe fra Iran, som man ikke mener opfylder asylbetingelserne, og flygtningenævnet skal så afgøre, om de skal have flygtningestatus eller ej. Det vil selvfølgelig efter vor administration få virkning for andre i samme kategori. Derfor foretager vi undersøgelsen til stadighed, og det er også rigtigt at gøre det. Det gør man over for de forskellige grupper.

Med hensyn til den lovgivning, vi har, og de betingelser, vi har for at være her i landet som asylansøger, har vi jo drøftet det for nylig her i folketinget, og dér kender hr. Dohrmann min opfattelse.

Dohrmann (FP).

Et sidste spørgsmål. Under den debat, vi havde her i folketinget for ikke så længe siden, blev det sagt, at flygtningestrømmen sikkert ville aftage i den nærmeste fremtid. Er det korrekt, at den fortsat stiger?

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Asylansøgertilgangen her til landet er steget; det er større tal, vi har stået med i de sidste uger, end vi stod med den dag, hvor man drøftede sagen i folketinget. Jeg vil godt tilføje, at det er noget, der giver os meget, meget store administrative vanskeligheder. Det er et meget stort arbejde både for direktoratet og for politiet, næsten et uoverkom-

meligt arbejde. Man søger at klare det så godt, som man kan, også ved at tilføre mere personale til disse opgaver, men det er meget vanskeligt, fordi ingen på forhånd ved, hvor stort et antal der kommer i den næste uge, og det er altså, som jeg nævnte, steget i den sidste tid.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål:

Formanden:

Fra de pågældende ministre er modtaget skriftlige besvarelser af spørgsmål stillet af følgende medlemmer af folketinget:

Lenger: spm. nr. S 57, 91, 93 og 101
 Pia Kjærsgaard: spm. nr. S 71, 97 og 114
 Maisted: spm. nr. S 72, 73 og 106
 Ingerlise Køfoed: spm. nr. S 74
 Hanne Thanning Jacobsen: spm. nr. S 76
 Ole Espersen: spm. nr. S 77
 Bernhard Baunsgaard: spm. nr. S 78
 Dohrmann: spm. nr. S 79
 Anne Grete Holmsgård: spm. nr. S 80-85, 98 og 99
 Sander: spm. nr. S 86
 Thoft: spm. nr. S 90 og 120
 Hans Hækkerup: spm. nr. S 94
 Qvist Jørgensen: spm. nr. S 95 og 96
 Svend Andersen: spm. nr. S 100 og 111
 Gammelgaard: spm. nr. S 102
 Arentoft: spm. nr. S 104
 Annelise Gotfredsen: spm. nr. S 105

Spm. nr. S 57

Til *indenrigsministeren* (10/10 84) af:

Lenger (VS):

»Kan ministeren bekræfte, at provokeret abort af drengefostre med risiko for sygdomme, der er bundet til X-kromosomet, indebærer, at 50 pct. af de aborterede fostre er raske?«

Begrundelse

Ministeren har i besvarelse af et spørgsmål fra folketingets kommunaludvalg (beslutningsforslag nr. B 116, spørgsmål 16, folketingsåret 1983-84, 2. samling) i noget krypti-

[Lenger]

ske vendinger oplyst, at »med hensyn til de sygdomme, hvis arvegang er bundet til X-kromosomet, drejer det sig om, at man i en række tilfælde nøjes med at foretage en kønsbestemmelse af fosteret. Drengefostre vil have 50 pct. risiko for at have disse oftest meget alvorlige sygdomme, og man foretager abort af drengefostre, hvis kvinden ønsker det.«

Efter spørgerens opfattelse kan dette kun opfattes således, at 50 pct. af de drengefostre, der aborteres på selektivt grundlag ved risiko for X-bundne sygdomme, er raske.

Ministeren har i dagbladet Politiken den 12. maj 1983 skrevet, at »den dag, hvor vi vælger og vrager mellem, hvilke børn vi vil have. Dreng eller piger. Børn, der er blødere. . . . Den dag vi vælger fra, er vi gået for vidt.«

I dette tilfælde fravælges ikke blot børn med en bestemt sygdom, men børn, som med 50 pct.s sikkerhed er raske.

Svar (23/10 84):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Det kan bekræftes, at provokeret abort af drengefostre med risiko for sygdomme, der er bundet til X-kromosomet (f.eks. Menkes sygdom, hæmofili), indebærer, at 50 pct. af de aborterede fostre er raske. Det skal dog i den forbindelse tilføjes, at de seneste fremskridt inden for fosterdiagnostikken tillader, at visse af de X-bundne sygdomme kan diagnosticeres direkte hos fosteret, således at man undgår at abortere raske drengefostre.

I begrundelsen for spørgsmålet citerer spørgeren en tidligere besvarelse, som jeg har givet til folketingets kommunaludvalg til besvarelse af en række spørgsmål om fosterdiagnostik. Spørgeren citerer imidlertid kun en enkelt sætning fra et afsnit i besvarelsen og undlader at citere den følgende sætning om, at visse X-bundne sygdomme nu kan diagnosticeres direkte hos fosteret, således at man undgår at abortere de raske drengefostre.

En sådan spørgsmålsudformning medvirker efter min mening ikke til at give den reelle og sobre orientering om fosterdiagnostikområdet, som vi har brug for som grundlag for en saglig debat om disse ting.

Indenrigsministeriets udvalg om de etiske aspekter bl.a. ved fosterundersøgelser har netop afgivet en rapport, »Fremskridtets

pris«, hvor bl.a. fosterdiagnostikken og de problemer, den rejser, bliver gennemgået meget nøje. Rapporten vil blive fremsendt til folketinget, så snart den foreligger trykt, dvs. omkring den 25.-26. oktober.

Spm. nr. S 71

Til statsministeren (12/10 84) af:

Pia Kjærsgaard (FP):

»Vil statsministeren én gang for alle lade en folkeafstemning afgøre, om der skal findes atomvåben på dansk jord i krise- eller krigstid?«

Begrundelse

Dele af oppositionen fremturer igen med nye ideer, der kan skade vort forsvar og NATO-samarbejde. Der henvises til hr. Anker Jørgensens udtalelser i TV-Aktuelt den 11. oktober vedrørende atomvåben på dansk jord.

Svar (24/10 84):

Statsministeren (Poul Schlüter):

Regeringen har ingen planer af den i spørgsmålet omhandlede karakter.

Spm. nr. S 72

Til indenrigsministeren (12/10 84) af:

Maisted (FD):

»Hvordan er det overhovedet muligt, at en pantefogedafdeling i en kommune kan udsende en rykkerskrivelse på en restance stor kr. 1,00?«

Begrundelse

Det tyder ikke på, at regeringens moderniseringsprogram er slået igennem i fuldt omfang.

Svar (23/10 84):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

De kommunale pantefogders virksomhed er ikke generelt reguleret i en selvstændig lov. Reguleringen, herunder minimumsgrænser for inddrivelsesbeløb, findes i de love, der hjemler mulighed for inddrivelse. Det er derfor ikke muligt for indenrigsministeriet på grundlag af det i spørgsmålet oplyste at afgø-

[Indenrigsministeren]

re, om udsendelsen af den omtalte rykker-skrivelse strider mod det gældende regelgrundlag.

Til belysning af forholdene ved inddrivelse af kommunale og statslige indkomstskatter har indenrigsministeriet indhentet følgende udtalelse fra skattedepartementet:

»Grundlaget for pantefogders virksomhed findes i lov om fremgangsmåden ved inddrivelse af skatter og afgifter m.v. Der er, så vidt skattedepartementet er orienteret, ikke i henhold til denne eller anden lov fastsat generelle regler om, at der ikke må foretages inddrivelse af beløb, der er under en mindstegrænse.

Beskrivelse af reglerne for unkladelse af inddrivelse af småbeløb forudsætter kendskab til, hvilken restanceart der er tale om i det konkrete tilfælde, hvilket ikke fremgår af spørgsmålet.

Til illustration kan nævnes, at statsskattedirektoratet, for så vidt angår de skatter, der opkræves efter kildeskatteloven, systemmæssigt har indsat visse rimelighedskontroller vedrørende udsendelse af skatterestancer, der skal opkræves i kommunerne.

En restance af personlig skat udsendes således som hovedregel ikke til inddrivelse, såfremt den ikke udgør mindst 100,00 kr. I visse tilfælde fraviges denne hovedregel, således at restancen udsendes, såfremt den udgør mere end 10,00 kr.

Der kan forekomme situationer, hvor en udsendt restance, der oprindeligt udgjorde mere end 100,00 kr., er nedbragt til under f.eks. 10,00 kr. Der er ikke i disse situationer fastsat regler om, at udsendelsen af restancen tilbagekaldes, eller at statsskattedirektoratet dækker restancen.«

Indenrigsministeriet kan henholde sig her-til.

I loven om kommunal ejendomsskat findes der ikke en generel undergrænse; men jeg vil i forbindelse med kommende ændringer af loven positivt overveje at indsætte en sådan.

Spm. nr. S 73

Til indenrigsministeren (12/10 84) af:

Maisted (FD):

»Vil ministeren tage initiativ til, at sundhedsplejerskerne igen kan henvise børn til kiropraktorbehandling?«

Begrundelse

Ifølge Dansk Kiropraktorforening har mange børn problemer i rygsøjlen, der opstår ved fødslen eller ved senere fald. Det er vigtigt at få dette rettet, så man kan forebygge mange af de voksnes lidelser.

Med hensyn til f.eks. småbørns kolik viser kiropraktorernes opgørelse, at 90 pct. bliver symptomfri efter blot tre behandlinger.

Svar (24/10 84):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

I henhold til § 2, stk. 1, pkt. 2, i indenrigsministeriets bekendtgørelse af 27. marts 1974 om sundhedsplejerskeordninger omfatter sundhedsplejerskeordningen observation af børnenes sundhedstilstand og formidling af kontakt til lægelig og social sagkundskab, såfremt observationen viser, at et barn trænger til behandling.

Dette indebærer, at en sundhedsplejerske, når hun fra forældrene modtager spørgsmål om f.eks. spædbarnskolik og kiropraktorbehandling, henviser forældrene til at kontakte lægen.

Som det fremgår, er der altså i mere end 10 år ikke sket ændringer i bestemmelsen vedrørende sundhedsplejerskers henvisningskompetence, og der har i øvrigt aldrig været adgang for sundhedsplejersker til at henvise til andet end lægelig behandling, som f.eks. fysioterapi eller kiropraktik.

For så vidt angår den del af begrundelsen for spørgsmålet, der vedrører »småbørns kolik« (spædbarnskolik eller 3-måneders kolik), har sundhedsstyrelsen i anledning af spørgsmålet udtalt, at kolik er et ret almindeligt symptom, der kan have flere – i visse tilfælde alvorlige – årsager. Det er derfor vigtigt, at spædbarnet i tilfælde af kolik lægeundersøges tidligst muligt, således at relevant behandling kan iværksættes.

Jeg finder på denne baggrund ingen anledning til at tage initiativ til, at de gældende henvisningsprocedurer ændres.

Spm. nr. S 74

Til *ministeren for offentlige arbejder* (15/10 84) af:

Ingerlise Koefoed (SF):

»Kan ministeren bekræfte, at der er givet tilladelse til, at Hotel Scandinavia må nedtage programmer fra TV-satellitten Sky Channel, samt oplyse, på hvilket grundlag denne tilladelse er givet?«

Begrundelse

Det er fremgået af udsendelser i Danmarks Radio den 12. oktober 1984, at ministeren har tilladt Hotel Scandinavia at nedtage programmer fra den engelske reklamebærende satellit Sky Channel. Spørgeren undrer sig over, at dette har kunnet ske, før folketinget har taget beslutning om, hvordan Danmark skal forholde sig ved nedtagelse af TV-programmer, hvis programvirksomhed ligger uden for de officielle nationale TV-stationer.

Det forekommer mig, at ministeren derved har handlet uden om folketinget.

Svar (25/10 84):

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

P & Ts samarbejde med Hotel Scandinavia om et hotel-TV-forsøg er planlagt baseret på, at P & T med sin jordstation i P & Ts radiokædetårn i Borups Allé nedtager programstof (Sky Channel) fra Satellite Television PLC i London gennem British Telecom og Eutelsats satellit, ECS-1. Det britiske selskab vil til British Telecom afholde alle udgifter til fremføringen og dermed betalingen til satellitorganisationen.

Fra tårnet i Borups Allé fremføres programstoffet af P & T i en radiokæde til Hotel Scandinavia, hvor det indføres i hotellets fællesantenneanlæg.

Hotellets fællesantenneanlæg er ikke omfattet af bestemmelserne i § 3 i loven om radio- og fjernsynsvirksomhed, der bestemmer, at man i *fællesantenneanlæg til privat beboelse* kun må fordele programmer fra Danmarks Radio, programmer, der er omfattet af lokalradio- og lokal-TV-forsøgene, og programmer fra udenlandske radiospredningsinstitutioner.

Denne sondring mellem fællesantenneanlæg i hoteller og almindelige fællesantenne-

anlæg til privat beboelse er beskrevet i den betænkning, som lå til grund for fællesantenneloven fra 1968, og er omtalt i bemærkningerne til den nugældende lov fra 1973 (Folketingstidende, Tillæg A, sp. 5475).

Det er oplyst, at hotellet i forvejen benytter fællesantenneanlægget til afspilning af videokassetter med spillefilm, interne meddelelser og lokale reklamer. Som det vil forstås, er der ikke tale om en tilladelse til hotellet til nedtagning direkte fra kommunikationssatellitten, men arrangementet er en vanlig teletransport fra afsenderen i London til modtageren i København.

Spm. nr. S 76

Til *undervisningsministeren* (15/10 84) af:

Hanne Thanning Jacobsen (SF):

»Hvilke initiativer har regeringen taget i anledning af det af FN proklamerede ungdomsår (1985), hvis temaer er deltagelse, udvikling og fred?«

Begrundelse

Ifølge slutdokumentet fra den af UNESCO i 1983 afholdte konference om bl.a. undervisning og international forståelse opfordres til afholdelse af en international ungdomskonference for at opmuntre unge til deltagelse i samfundslivet og kampen for fred og nedrustning.

Da vi nærmer os 1985, vil det være ønskeligt med nogle oplysninger nu.

Svar (25/10 84):

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Som ansvarlig minister for FNs internationale ungdomsår har jeg nedsat en kontaktgruppe med repræsentanter for arbejdsministeriet, kulturministeriet, socialministeriet, udenrigsministeriet og undervisningsministeriet samt repræsentanter for Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF).

Ikke mindst tilstedeværelsen af DUF i denne kontaktgruppe er det væsentligt at lægge mærke til.

DUF skal være det koordinerende led mellem ungdomsorganisationerne og regeringen, og initiativer skal kanaliseres gennem DUF til denne kontaktgruppe.

[Undervisningsministeren]

Et sådant koordineringsarbejde, som DUF udfører, er naturligvis ikke gratis, og jeg kan i den forbindelse oplyse, at der af undervisningsministeriets tipsmidler til idébestemt ungdomsarbejde er stillet 1,5 mill. kr. til rådighed til gennemførelse af aktiviteter i forbindelse med ungdomsåret. Til administrationsomkostninger er der – ligeledes af undervisningsministeriets tipsmidler – stillet i alt 1.245.000 kr. til rådighed. Dette beløb er fordelt nogenlunde ligeligt over finansårene 1984, 1985 og 1986. DUF har hertil oprettet et særskilt sekretariat for det internationale ungdomsår.

Såfremt spørgeren ønsker yderligere oplysninger, kan jeg henvise til den omtalte interministerielle kontaktgruppe med adresse i undervisningsministeriet.

Hvad angår eventuelle yderligere planlagte aktiviteter vedrørende ungdomsåret, vil jeg give en kort redegørelse ved DUFs pressekonference den 28. november 1984.

I sin begrundelse for spørgsmålet efterlyser spørgeren oplysninger om UNESCOs planlagte internationale ungdomskonference. Jeg kan oplyse, at konferencen skal holdes i begyndelsen af juli 1985 i Barcelona, og at DUF er blevet bedt om at udpege 1–2 danske deltagere. Konferencens temaer er ungdom, mellemfolkelig forståelse og internationalt samarbejde.

Spm. nr. S 77

Til *justitsministeren* (16/10 84) af:

Ole Espersen (S):

»Vil ministeren overveje i forbindelse med det kommende forslag til lov om ændring af retsplejeloven at foreslå en ændring af dens § 1018 b, således at det udtrykkeligt kommer til at fremgå, at der kan udbetales erstatning til sigtede, hvor meget langvarige afhøringer og sigtelser har været særlig belastende og krænkende, men uden at der, således som loven nu forudsætter, har været tale om frihedsberøvelse, ransagning eller lignende?«

Begrundelse

Især i forbindelse med sager om økonomisk kriminalitet rejses der undertiden sigtelser af et meget stort omfang, som resulterer i meget langvarige afhøringer. Erfaringen vi-

ser, at sigtelserne kan have været rejst på et grundlag, der ikke senere holder.

I forbindelse med gennemførelsen af de nugældende erstatningsregler i retsplejeloven blev det drøftet, om ikke blot frihedsberøvelse, ransagning, beslaglæggelse m.v., men også særlig belastende og krænkende sigtelser skulle kunne give anledning til erstatning. Justitsministeren tiltrådte, at dette kunne være tilfældet, men det fremgår ikke udtrykkeligt af lovgivningen, ud fra hvilken man nærmest må slutte modsætningsvis til, at erstatning ikke kan ydes i disse tilfælde.

Der er ingen tvivl om, at sigtelser, der har været længe opretholdt, men som senere har vist sig at være grundløse, kan være belastende ikke blot for en persons personlige forhold, men også for hans stilling og andre forhold i øvrigt og derved i høj grad medvirke til økonomiske tab.

Svar (23/10 84):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Reglerne i retsplejelovens kapitel 93 a om erstatning i anledning af strafferetlig forfølgning blev gennemgribende revideret ved lov nr. 243 af 8. juni 1978, der trådte i kraft den 1. oktober 1978.

I bemærkningerne til justitsministeriets forslag til ændring af bestemmelserne i kapitel 93 a siges det (Folketingstidende 1977–78, tillæg A, spalte 2402), at det ikke kan udelukkes, at der, navnlig i sager om alvorlige forbrydelser, vil kunne forekomme afhøringer, f.eks. meget langvarige afhøringer, og sigtelser, der opleves så belastende og krænkende, at de vil kunne henføres under begrebet straffeprocessuelle indgreb i retsplejelovens § 1018 b. Der er således efter forarbejderne til den gældende § 1018 b mulighed for efter omstændighederne at yde erstatning til sigtede, hvor meget langvarige afhøringer har fundet sted, eller hvor en sigtelse har været særlig belastende eller krænkende.

Som eksempel på et tilfælde, hvor der er ydet erstatning for en sigtelse, der medførte et økonomisk tab, henvises til højesterets dom i Ugeskrift for Retsvæsen 1982, side 306, hvor et flertal på 6 ud af de deltagende 7 dommere lagde til grund, at det måtte tilskrives den rejste alvorlige sigtelse, at erstatningssøgende blev suspenderet fra sit arbejde, hvilket efter omstændighederne fandtes at

[Justitsministeren]

måtte begrunde erstatningsansvar efter retsplejelovens § 1018 b.

På baggrund heraf er der efter min opfattelse næppe behov for at ændre de gældende regler.

Spm. nr. S 78

Til *arbejdsministeren* (16/10 84) af:

Bernhard Baunsgaard (RV):

»Hvor store er samfundets tab på den for lave forrentning af lånene til arbejdsløsheds-kasserne, og hvor store er tabene på fejludbetalingerne siden 1970?«

Begrundelse

Ministeriet har tidligere oplyst, at samfundets tab på den meget ringe forrentning af lånene til arbejdsløsheds-kasserne var ca. 260 mill. kr. Andre beregninger, som i dag i Jyllands-Posten citeres fra landsdommer Niels Larsens beretning, peger på meget større beløb. Jyllands-Posten anslår det til ½ mia kr.

Fejludbetalingerne fra arbejdsløsheds-kasserne, der jo også vil fortsætte i næste finansår, må tilsammen udgøre endnu større beløb.

For diskussionen om arbejdsløsheds-kasserne og deres virke vil det have interesse at få de samlede beløb oplyst. Beløbene bedes opgjort for hvert finansår for sig.

Svar (24/10 84):

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Om *forrentningen af forskudsmidlerne* til arbejdsløsheds-kasserne kan jeg oplyse, at der i sommeren 1983 blev foretaget flere beregninger for at opgøre, hvilket rentetab staten havde haft ved en lav forrentning af forskudsmidlerne til dagpenge, efterløn og feriedagpenge.

Den første beregning fra juli 1983 må betegnes som ret grov, idet den forudsatte, at alle midler indestod på kassernes konti i 14 dage, inden de kom til udbetaling. Endvidere blev det forudsat, at alle udbetalinger fra staten til arbejdsløsheds-kasserne var forskudsvisse, dvs. at der ikke blev taget hensyn til, at en del af udbetalingerne, især først i perioden, var à conto-refusioner. Det er denne beregning, som anslår statens tab til ca. 350 mill. kr., der blev citeret i Jyllands-Posten den 16. oktober 1984.

Den næste beregning blev offentliggjort den 12. september 1983. Her var forudsætningerne forbedret, således at gennemløbstiden blev beregnet for de enkelte kasser, og der var derudover taget hensyn til kassernes formue, medlemsbidrag og dispositionsbeløb ved anmodningstidspunktet. Statens tab i perioden fra 1976 til 1981 blev nu anslået til ca. 260 mill. kr.

Arbejdsdirektoratet anser stadig denne beregning for at være den bedst mulige, idet der dog må tages det forbehold, at beregningen hviler på en forudsætning om, at de private pengeinstitutter under alle omstændigheder havde behov for likviditet svarende til forskudsudbetalingen og derfor i en situation uden forskud skulle låne beløbet i Danmarks Nationalbank.

Statens tab i perioden fra 1970 til 1975 har ikke hidtil været beregnet.

Det har ikke været muligt at benytte nøjagtig de samme forudsætninger, som blev benyttet for perioden fra 1976 til 1982. Dette skyldes blandt andet, at der ikke før 1976 var faste regler for medlemsbidragets og formuens betydning for beregningen af forskud. Reglerne om oprettelsen af særlige forskudskonti med forrentning til fordel for staten blev først indført i 1976. Der foreligger derfor ikke oplysninger, der gør det muligt at beregne forskuddenes gennemløbstid. Desuden var de private bankers lånebetingelser i Nationalbanken langt strengere før 1975 end i den efterfølgende periode.

Under disse forudsætninger kan statens eventuelle tab ved udbetaling af forskudsmidlerne derfor med stor usikkerhed opgøres til knap 32 mill. kr. i perioden fra 1969/70 til 1975/76.

For årene 1976/77–1983 ser tallene fordelt på de enkelte år således ud:

Regnskabsår	mill. kr.
1976/77	14
1977/78	37
1978	24
1979	10
1980	27
1981	58
1982	89
1983	57
I alt 1976/77–1983	316

[Arbejdsministeren]

Om *fejludbetalingernes størrelse* kan jeg oplyse, at arbejdsdirektoratet ikke er i besiddelse af tal for perioden fra 1970 til og med 1978, fordi direktoratets stikprøvebaserede tilsynsundersøgelser først blev påbegyndt i 1981 og alene vedrører årene 1979 og fremefter. Det er således ikke muligt at angive, hvor store fejludbetalingerne har været i perioden forud for 1979.

Da der i perioden fra 1970 til 1978 fandt en meget omfattende udvikling sted inden for arbejdsløshedsforsikringen (ledighedens omfang steg og dermed forøget antal udbetalinger, udviklingen i regelsættet, forøgelsen i antallet af grupper, der er omfattet af forsikringen, etc.), finder direktoratet det meget betænkeligt og alt for usikkert, hvis man »overførte« tallene fra 1979, 1980 og 1981 på perioden 1970–1978.

Jeg har derfor valgt at give de faktiske

oplysninger for årene 1979–1983 med forbehold for 1982.

Arbejdsdirektoratet er i besiddelse af tal for årene 1979, 1980, 1981 og 1983.

For året 1982 foreligger der ingen resultater, fordi direktoratet – på grund af tilpasningsproblemer i forbindelse med den nye undersøgelsesmetode – ikke udsendte en stikprøve for dette år.

Ved at sammenholde resultaterne for 1979, 1980 og 1981 med de foreliggende resultater for 1983 kan man imidlertid registrere en væsentlig ændring i fejludbetalingsprocenterne.

Da direktoratet må formode, at der er tale om en glidende overgang fra 1981 til 1983, har man for 1982 valgt at foretage beregningen ud fra et gennemsnit af resultaterne fra 1981 og 1983.

Udbetalt i dagpenge (inkl. feriedagpenge)	Fejludbetaling	
	Beløb	Tilbagebetalingsprocent
	Mill. kr.	
1979.....	9.460	4.46
1980.....	11.319	4.16
1981.....	16.078	4.15
1982.....	18.862	3.26
1983.....	20.952	2.37
1979–1983	2.672	

Spm. nr. S 79

Til *socialministeren* (16/10 84) af:

Dohrmann (FP):

»Hvor meget betaler danske offentlige kasser i børnehjælp til fremmede børn?«

Begrundelse

Børnetilskudslov nr. 609 af 29. november 1978, § 11, fastlægger, at børnetilskud og ungdomsydelser alene kan udredes, når barnet har hjemsted her i landet, samt når barnet eller en af forældrene med forældremyndighed har dansk indfødsret eller har haft fast bopæl her i landet i et år (for ungdomsydelsen tre år). Endvidere kræves, at den, der skal have børnetilskuddet udbetalt, skal have fast bopæl her i landet.

I § 40 gives der imidlertid socialministeren adgang til at fastsætte bestemmelser, der fraviger lovens regler.

Ved det stillede spørgsmål ønskes opklaret, i hvilket omfang børnetilskud er betalt i de senere år til børn, der enten ikke har dansk indfødsret eller ikke har bopæl her i landet.

Ud over børnetilskud og ungdomsydelse må svaret også omfatte andre ydelser, f.eks. i medfør af bistandsloven, forskudsvis børnebidragsudbetalinger og den særlige børneydelse, som har været gældende for 1984, og fra 1985 forhøjet personfradrag for forældrene.

Svar (26/10 84):

Socialministeren (Elsebeth Kock-Petersen):

[Socialministeren]

Om børnetilskud, ungdomsydelse m.v. kan socialministeriet oplyse:

Til børn i andre EF-lande af EF-arbejdstagere, der er beskæftiget her i landet, udbetales danske børnetilskud. Udgiften hertil kan anslås til ca. 1,6 mill. kr.

Et ikke opgjort beløb tilgår på tilsvarende måde danske børn af forældre, der er beskæftiget i andre EF-lande.

Herudover foreligger der ikke statistik, der kan belyse omfanget af børnetilskud, ungdomsydelse og forskudsvis udbetalte børnebidrag til børn, der ikke har dansk indfødsret eller bopæl her i landet.

Om kontanthjælp m.v. kan oplyses:

Antal familier, der i løbet af 1981 modtog kontanthjælp og/eller bistand til børn og unge, fordelt efter hovedpersonens statsborgerforhold:

	Familier	pct.
Danmark	292.247	94,8
De nordiske lande	2.511	0,8
EF-lande	2.375	0,8
Øvrige Europa	2.972	1,0
Lande uden for Europa	3.010	1,0
Statsløse	199	0,1
Uoplyst	4.775	1,5
I alt	308.089	100,0

Kilde: Statistiske Efterretninger nr. 4, 9. maj 1984.

Der foreligger ikke oplysninger om, hvordan udgifterne fordeler sig.

Det kan herudover bemærkes, at hjælpen efter bistandsloven er ydet ud fra familiens samlede situation, og hvis der forelå udgiftsoplysninger, ville det ikke være muligt – i de familier, hvor der er børn – at henføre en del af hjælpen til børnene.

Om særlig udbetaling til børnefamilier har skattedepartementet oplyst:

Efter lov nr. 152 af 11. april 1984 om særlig udbetaling til børnefamilier tilkommer der personer, som den 1. januar 1984 var fuldt skattepligtige her til landet, et skattefrit beløb på 800 kr. for hvert barn under 10 år, som de pågældende på det nævnte tidspunkt havde forældremyndigheden over og havde hos sig.

Den særlige udbetaling til børnefamilierne træder i stedet for særlige personfradrag for disse familier i 1984. Ordningen er derfor opbygget omkring reglerne om personfradrag. Der er ikke i gældende lovgivning knyttet betingelser om indfødsret til ydelse af personfradrag. Under hensyn hertil indgår spørgsmålet om indfødsret heller ikke i betingelserne for udbetalinger efter lov om særlig udbetaling til børnefamilier, hverken for så vidt angår beløbsmodtageren eller det barn, for hvilket udbetalingen ydes. Antallet af børn, for hvilke der er foretaget udbetaling efter denne lov, og som ikke pr. 1. januar 1984 havde dansk indfødsret, kan af denne grund ikke gøres op ved optællinger i det register, der er opbygget i forbindelse med udbetalingsordningen.

Antallet af børn, for hvilke der er foretaget udbetaling, og som ikke havde bopæl i Danmark pr. 1. januar 1984, kan på baggrund af tidligere udskrevne lister fra registret vedrørende udbetalingsordningen opgøres til ca. 1.500. Det drejer sig primært om børn, hvis forældre er udsendt af staten.

Lov om særlig udbetaling til børnefamilier har efter sit indhold alene virkning for 1984. Der er ikke på nuværende tidspunkt fastsat regler for støtten til børnefamilier for 1985.

Spm. nr. S 80

Til *miljøministeren* (16/10 84) af:

Anne Grete Holmsgård (VS):

»Kan ministeren bekræfte, at tilstedeværelsen af mellemproduktet 2-4-Chlorphenoxypionsyre i perkolatet fra lossepladsen i Hvalsø peger på, at giften stammer enten direkte fra KVKs egen produktion eller fra BT Kemi?«

Begrundelse

De prøver, der er taget på Hvalsø losseplads, viser ifølge dagspressen, at der er fundet rester af plantegift i såvel grundvand som perkolat. Mest interessant er det, at der ikke kun er fundet rester af færdigprodukter, men også af mellemproduktet 2-4-Chlorphenoxypionsyre. Det peger på, at der er deponeret gift på lossepladsen direkte fra producent, hvorimod færdigprodukterne i princippet kan stamme fra en landmand el.lign.

[Anne Grete Holmsgård]

Så vidt spørgeren er orienteret, er der kun to producenter af de pågældende gifte herhjemme: én i Esbjerg samt KVK. Eftersom det er ret usandsynligt, at en producent i Esbjerg vil aflevere giftrester til en losseplads ved Roskilde, peger de hidtidige oplysninger på, at giften må stamme fra KVK, dvs. enten fra KVKs egenproduktion eller fra BT Kemi.

Svar (24/10 84):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg har forelagt spørgsmålet for miljøstyrelsen, som har oplyst følgende, hvortil jeg kan henholde mig:

»Hvorfra tilstedeværelsen af 2-4-Chlorphenoxy-propionsyre i perkolatet fra lossepladsen stammer, vil indgå i de endelige overvejelser, som styringsgruppen for undersøgelserne af Hvalsø losseplads vil foretage i forbindelse med færdiggørelsen af undersøgelserne inden årets udgang. Styringsgruppen består af repræsentanter for Hvalsø kommune (formand), for miljøstyrelsen, for Kemikaliekontrollen, for Hovedstadsrådet, for Roskilde amtskommune, for Superfos og for Vandkvalitetsinstituttet.«

Spm. nr. S 81

Til *miljøministeren* (16/10 84) af:

Anne Grete Holmsgård (VS):

»Hvilke initiativer agter ministeren at tage for at få afdækket, dels hvorfra plantegiften på lossepladsen i Hvalsø stammer, dels i hvor store mængder der er deponeret plantegift på lossepladsen?«

Begrundelse

Hvalsø kommune er øjensynlig interesseret i en hurtig og effektiv indsats for at få afdækket, hvorfra giften kommer. Det er imidlertid vanskeligt for kommunen at udføre dette arbejde alene. Det er derfor vigtigt at få oplyst, hvorledes de statslige miljømyndigheder vil støtte kommunen i dens bestræbelser.

Svar (24/10 84):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg har forelagt spørgsmålet for miljøstyrelsen, som har oplyst følgende, hvortil jeg kan henholde mig:

»Miljøstyrelsen har ved et møde i styrelsen den 17. oktober 1984 aftalt med repræsentanter for Hvalsø kommune, at det er kommunen, der som tilsynsmyndighed for lossepladsen skal efterforske sagen, samt at styrelsen vil yde bistand til kommunen i fornuddent omfang.«

Der henvises i øvrigt til svaret på spørgsmål S 80.

Spm. nr. S 82

Til *miljøministeren* (16/10 84) af:

Anne Grete Holmsgård (VS):

»Kan ministeren oplyse, hvilke konsekvenser det vil få for lossepladsen i Hvalsø, at der nu er konstateret rester af plantegift i såvel grundvand som perkolat?«

Begrundelse

Siden foråret 1984 har der været foretaget prøver af grundvand og perkolat ved Hvalsø. Til trods for at disse undersøgelser endnu ikke er afsluttet og rapporten endnu ikke offentliggjort, tog miljøstyrelsen i sommer initiativ til, at lossepladsen blev genåbnet.

Nu er der kommet yderligere oplysninger om forurening af grundvandet ved Hvalsø, ligesom to vandboringer allerede er lukket. Disse forhold burde øjeblikkelig føre til, at lossepladsen lukkes igen og forbliver lukket, indtil der er fuld klarhed over, hvor megen og hvilken type gift der er deponeret ulovligt på lossepladsen.

Svar (24/10 84):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg har forelagt spørgsmålet for miljøstyrelsen, som har oplyst følgende, hvortil jeg kan henholde mig:

»Det var Sundhedskommissionen i Hvalsø kommune, som i 1972 gav tilladelse til at etablere en losseplads i den tidligere grusgrav på nærmere angivne vilkår.

I 1983 opstod tvivl, dels om lossepladsen var etableret efter vilkårene med bl.a. bundmembran og perkolatopsamling, dels om der var tilført affald, som ikke var omfattet af tilladelsen. Dette førte til, at kommunen i samarbejde med bl.a. miljøstyrelsen indledte en undersøgelse af pladsen i februar 1984. Samtidig nedlagde kommunen forbud mod

[Miljøministeren]

tilførsel af affald til pladsen, som på det tidspunkt var fyldt ca. $\frac{2}{3}$ op.

I den afgørelse, som miljøstyrelsen traf i juli 1984, blev lukningen stadfæstet for så vidt angik den etape af pladsen, som på det tidspunkt var under opfyldning. Derimod godkendte miljøstyrelsen, at de to sidste etaper af pladsen kunne tages i brug under forudsætning af, at de blev indrettet og drevet i overensstemmelse med de oprindelige krav, dog med visse indskrænkninger i affaldstyper, som er en følge af den senere udvikling.

Dette indebærer, at disse etaper skal etableres med bundmembran og perkolatopsamling på linie med de krav, man i øvrigt stiller til lossepladser i dag.

Den i begrundelsen for spørgsmålet omtalte genåbning er derfor uden sammenhæng med, at der ifølge det nu oplyste er blevet fundet plantegiftrester, som muligvis stammer fra den lukkede del af lossepladsen, i grundvandet.«

I øvrigt kan jeg oplyse, at miljøstyrelsens tilladelse til genåbning af pladsen er påklaget til miljøankenævnet.

Spm. nr. S 83

Til *miljøministeren* (16/10 84) af:

Anne Grete Holmsgård (VS):

»Vil ministeren oplyse, om myndighederne på noget tidspunkt har undersøgt, om der findes gift nedgravet på KVKs grund i Køge?«

Svar (24/10 84):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg har forelagt spørgsmålet for miljøstyrelsen, der har oplyst følgende, hvortil jeg kan henholde mig:

»Med baggrund i en artikel i Ekstra Bladet i 1978 vedrørende en påstand om nedgravet kemikalieaffald på KVKs deponeringsplads blev der foretaget opgravninger på pladsen med korte afstande. Under arbejdet var der en repræsentant fra miljøstyrelsen til stede. Ved opgravningen fandtes intet depot af tønder. Der blev fundet en del jerndelev samt en ca. 20 l tromle med olieblandet vand.

Pladsen blev medtaget i den landsdækning af kortlægning af lossepladser i 1980-82.

Pladsen er således medtaget i Roskilde amtskommunes oversigt over kemikalieaffaldsdepoter og indgår i amtskommunens prioritering af indsatsen over for disse.«

Spm. nr. S 84

Til *miljøministeren* (16/10 84) af:

Anne Grete Holmsgård (VS):

»Vil ministeren oplyse, på hvilken baggrund miljøstyrelsens direktør, Jens Kampmann, ifølge et Ritzautelegram fra den 12. oktober 1984 har udtalt, at der ganske vist er fundet spor af dioxiner på lossepladsen i Hvalsø, men at der er mange forskellige slags dioxiner, og at der ingen grund er til panik?«

Begrundelse

Oplysningen fra Jens Kampmann forekommer bemærkelsesværdig. Så vidt spørgeren er orienteret, har Hvalsø kommune ikke udtalt sig om, at der skulle være fundet spor af dioxiner i grundvandet eller perkolatet i Hvalsø, men udelukkende udtalt, at der er fundet rester af plantegifte.

Svar (24/10 84):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Direktør Jens Kampmann, miljøstyrelsen, har over for mig oplyst, at han er blevet forkert citeret, hvilket også fremgår af øvrige dele af pressen.

Spm. nr. S 85

Til *miljøministeren* (16/10 84) af:

Anne Grete Holmsgård (VS):

»Vil ministeren oplyse, om myndighederne har foretaget målinger for dioxiner i grundvandet på lossepladsen i Hvalsø, og hvis dette ikke er tilfældet, om man da agter at gøre det?«

Svar (24/10 84):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg har forelagt spørgsmålet for miljøstyrelsen, der har oplyst følgende, hvortil jeg kan henholde mig:

»Der er ikke ved de hidtil udførte undersøgelser omkring lossepladsen i Hvalsø fore-

[Miljøministeren]

taget målinger af dioxin i grundvandet. Om der fremover skal undersøges for dioxin i grundvandet, vil indgå i styringsgruppens arbejde.«

Spm. nr. S 86

Til *finansministeren* (16/10 84) af:

Sander (V):

»I hvor stor udstrækning udbetaler staten til tjenestemænd udstationeringstillæg, der er omfattet af § 5 d i lov nr. 149 af 10. april 1922 om statskat?«

Begrundelse

I besvarelsen af et spørgsmål, nr. S 22 af 2. oktober 1984, til ministeren for kulturelle anliggender har spørgeren fået oplyst, at otte medarbejdere ved TV-Syd i Sønderjylland hver måned fra Danmarks Radio modtager et ekstraordinært skattefrit tillæg på ca. 7.000 kr.

Da ministeren i svaret af 10. oktober 1984 oplyser, at denne udbetaling er analog med reglerne gældende for statens tjenestemænd ved udstationering, frygter jeg, at der bl.a. inden for DSB og P & T er tale om et betydeligt antal personer, der får udbetalt dette voldsomme skattefrie beløb hver måned.

Svar (29/10 84):

Finansministeren (Palle Simonsen):

Med hjemmel i aftale mellem finansministeriet og statstjenestemændenes centralorganisationer ydes der godtgørelse af merudgifter ved tjenesterejser i Danmark og på Færøerne (jfr. finansministeriets cirkulære af 28. april 1983).

Til dækning af merudgifter til kost og visse småfornødenheder ydes godtgørelsen som hovedregel i form af time- og dagpenge. Samtidig godtgøres udgifter til overnatning uden for hjemmet i form af et nattillæg – enten efter dokumentation for afholdte udgifter inden for et maksimumsbeløb – eller med et fast beløb. De i aftalen fastsatte godtgørelsesbeløb varierer i forhold til tjenestemandens lønrammæssige placering, tjensterejsens varighed samt opholdsstedets geografiske placering. De fastsatte grundbeløb reguleres på baggrund af udviklingen i reguleringspristallet – senest pr. 1. oktober 1984.

Såfremt en tjenestemand beordres til at gøre midlertidig tjeneste et andet sted end tjenestestedet, samtidig med at den midlertidige tjeneste tilkendes gives at vare mindst 28 dage samt medfører overnatning uden for hjemmet, betragtes dette som »udstationering« i henhold til ovennævnte aftale.

Under udstationering ydes godtgørelsen efter samme principper som for tjenesterejser i øvrigt, dog således at de fastsatte takster og maksimumsbeløb ved udstationering i Danmark reduceres med 1/3 fra og med den 29. dag.

De samlede statslige udgifter i forbindelse med indenlandske tjenesterejser og udstationeringer (ekskl. befordringsudgifter) beløb sig i finansåret 1983 ifølge oplysninger fra statens regnskabsdirektorat til ca. 275 mill. kr. På grundlag af de foreliggende regnskabsoplysninger er det imidlertid ikke muligt at foretage en særskilt opgørelse af udgifterne i forbindelse med udstationering.

Det nævnte beløb omfatter godtgørelse til såvel tjenestemænd som andre statsansatte, der i henhold til overenskomst oppebærer godtgørelse efter de for tjenestemænd gældende regler.

Det tilføjes, at den enkelte styrelse foretager en vurdering af, om et længerevarende fravær fra det faste tjenestested skal tilrettelægges som udstationering efter ovennævnte regler, eller om der bør ske en forflyttelse af de pågældende tjenestemænd.

Spm. nr. S 90

Til *ministeren for offentlige arbejder* (16/10 84) af:

Thoft (SF):

»Agter postvæsenet at udsende et særfrimærke i anledning af det internationale fredsår i 1986?«

Begrundelse

FNs 38. generalforsamling vedtog den 7. december 1983 at gøre 1986 til et internationalt fredsår for derigennem at give medlemsstaterne lejlighed til at gøre en særlig indsats for at fremme arbejdet for fredens sag.

Dette internationale fredsår kunne rent symbolsk blive understøttet af postvæsenet ved, at der blev udsendt et særfrimærke.

Svar (24/10 84):

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Et forslag om en sådan udgivelse er tidligere tilgået P & T fra anden side. Tanken vil indgå i overvejelserne, når programmet for 1986 skal nærmere fastlægges.

Jeg ønsker ikke på nuværende tidspunkt at tage stilling til bestemte udgivelser, idet der kun udgives et begrænset antal særfrimærker pr. år, og der foreligger altid en lang række ønsker og forslag. Men det er min hensigt at give et sådant mærke en vis prioritet.

Spm. nr. S 91

Til *justitsministeren* (17/10 84) af:

Lenger (VS):

»Vil ministeren oplyse, hvem der har anmodet om, og hvem der har truffet beslutning om at sætte et massivt politiopbud ind for at afspærre hele østmolen på Århus havn natten mellem den 10. og 11. oktober 1984?«

Begrundelse

Den 10. oktober 1984 kl. ca. 21 blev hele østmolen på Århus havn afspærret af ca. 100 betjente, således af hverken offentlighed eller presse havde adgang.

Mens afspærringen fandt sted, blev et skib lastet med kul til det konfliktramte England. Politiets opgave var derfor at beskytte de strejkebrydere, der udførte opgaven. En sådan opgave påtager politiet sig ikke af egen drift, og på grund af de politiske overtoner træffes en beslutning formentlig på højere sted. Spørgeren ønsker derfor oplyst, hvem der har anmodet om dette massive politiopbud, og hvem der har besluttet at iværksætte det.

Spørgeren finder det påfaldende, at politiet, der ellers altid klager over underbemanding, kan indsættes i så massivt omfang for at løse denne opgave.

Især skal det understreges, at spørgeren finder anvendelsen af politi til denne opgave klart politisk til fordel for den konservative regering i England, som skal modtage kullene, og den konservative regering i Polen, som – efter det oplyste – har afsendt kullene.

Svar (23/10 84):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Politimesteren i Århus har over for justitsministeriet oplyst, at politiet fra et handelsfirma i Århus modtog anmodning om, at politiet kom til stede i forbindelse med lastning af et skib, da man befrygtede uroligheder.

Politimesteren i Århus traf herefter bestemmelse om, at politiet skulle være til stede i tidsrummet mellem den 10. oktober 1984 kl. ca. 21.00 og den 11. oktober 1984 kl. ca. 04.00, hvor lastning af det pågældende skib fandt sted.

Justitsministeriet kan henholde sig hertil.

Spm. nr. S 93

Til *justitsministeren* (17/10 84) af:

Lenger (VS):

»Finder ministeren, at det er i overensstemmelse med magtfordelingsprincippet og med grundlæggende danske retsprincipper, at den administrative myndighed fængselsvæsenet og den administrative myndighed direktoratet for kriminalforsorgen besidder dømmende myndighed?«

Begrundelse

Når en lovovertræder får en dom, er det domstolen, der taler. Domstolenes afgørelser blander den lovgivende og den udøvende magt sig sjældent i. Oftest ønsker den lovgivende og den udøvende magt af principielle grunde end ikke at kommentere domstolens afgørelser. Det politiske system bygger grundlæggende på tredelingsprincippet.

Dommen over lovovertræderen er imidlertid kun en meget bred tidsmæssig ramme om den straf, som det overlades de administrative myndigheder at udfylde, f.eks. i form af afsoning. De administrative myndigheder har så vital indflydelse på dommens eksekvering, at de i virkeligheden kan påvirke dommens hårdhed.

Det kan ske ved afgørelser om uddannelsesmuligheder, udgang til bestemte formål, brug af disciplinære straffe, idømmelse af bøder, førtidsløsladelse, isolation osv. At de konkrete afgørelser ofte forekommer spørgeren at være latterlige, sætter problemstillingen i relief, men ændrer ikke den principielle problemstilling: domstolens afgørelser er ikke endelige. Deres indhold og hårdhed kan ændres afgørende af den udøvende magt.

[Lønger]

Spørgeren finder, at dette er et betænkeligt brud på magtfordelingsprincippet, og at alle afgørelser, der korrigerer dommens hårdhed, derfor må udskilles fra den udøvende magt.

Svar (24/10 84):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

I begrundelsen for spørgsmålet anfører spørgeren bl.a., at de administrative myndigheder har en så vital indflydelse på straffuldbyrdelsens nærmere indhold, at de i virkeligheden kan påvirke dommenes hårdhed.

Jeg kan i anledning af spørgsmålet oplyse, at straffeloven i sit 6. kapitel indeholder forskellige bestemmelser om straffene. Efter § 49, stk. 1, fastsætter justitsministeren de nærmere regler om fuldbyrdelse af fængsel og hæfte. I henhold hertil har justitsministeriet udstedt bekendtgørelse nr. 423 af 21. juni 1973 om fuldbyrdelse af frihedsstraf. Denne bekendtgørelse suppleres i øvrigt af adskillige cirkulærer. Der findes således en lang række regler, der nærmere regulerer straffuldbyrdelsen.

De afgørelser, der i henhold til disse regler er henlagt til de straffuldbyrdende myndigheder, træffes ifølge sagens natur efter en meget konkret vurdering. De afgørelser, der træffes af fængselsmyndighederne, kan påklages til justitsministeriet. Klager over justitsministeriets afgørelser kan som bekendt indgives til folketingets ombudsmand. Hertil kommer, at afgørelserne kan indbringes for domstolene til prøvelse efter den almindelige regel i grundlovens § 63.

Der er således efter min opfattelse en fuldt betryggende kontrol med de administrative afgørelser, som træffes på dette område. Og det ville efter min opfattelse være u hensigtsmæssigt og uoverkommeligt at implicere domstolene i de mange afgørelser, som må træffes under et afsoningsforløb.

Spørgeren nævner i begrundelsen for sit spørgsmål også de administrative afgørelser om prøveløsladelse. Som anført i mit svar af 11. oktober 1984 på spørgsmål S 39 drøftes spørgsmålet om prøveløsladelsesinstituttet for tiden i straffelovrådet i forbindelse med rådets behandling af kommissoriet om det strafferetlige sanktionssystem m.v. Rådet har endnu ikke afgivet nogen udtalelse om, hvorvidt man vil foreslå ændringer af de gældende bestemmelser om prøveløsladelse.

Som jeg skrev i mit svar på spørgsmål S 39, har jeg umiddelbart sympati for tanken om at ændre det nugældende prøveløsladelsesinstitut, således at domstolene får større indflydelse på, hvor lang straffetiden i realiteten bliver. Problemets løsning må imidlertid som nævnt i mit svar forudsætte indgående overvejelser, herunder bl.a. en vurdering af betydningen af de gældende vilkår for prøveløsladelse om straffri vandel, tilsyn af kriminalforsorgen m.v.

Spm. nr. S 94

Til *justitsministeren* (17/10 84) af:

Hans Hækkerup (S):

»Er det normalt, at der går over et år, før en sag af stor principiel betydning kan behandles af højesteret?«

Begrundelse

Højesteret har berammet domsforhandlingen i sagen om A. P. Møllers familiefond, der ved østre landsret blev dømt til at flytte tilbage til Danmark fra Liechtenstein, til 25., 26. og 27. november 1985. Dommen fra landsretten er anket af familiefonden.

Svar (24/10 84):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Præsidenten for højesteret har over for justitsministeriet oplyst, at sager for tiden berammes til domsforhandling i slutningen af november og i december måned 1985. Vedrørende den i begrundelsen for spørgsmålet nævnte sag har præsidenten for højesteret oplyst, at østre landsrets dom af 14. juni 1984 blev indbragt for højesteret ved ankestævning modtaget den 8. august 1984. Berammelsen til domsforhandling fandt sted ved et forberedende retsmøde 2 måneder senere. Det var – også under hensyn til domsforhandlingens formodede varighed og til nødvendigheden af syv dommers deltagelse – ikke muligt at placere sagen på et tidligere tidspunkt.

Mere generelt kan det oplyses, at der i de senere år er indtrådt en væsentlig forøgelse af det antal sager, som indbringes for højesteret. Det gælder både borgerlige sager og straffesager. Højesterets præsident har hendt justitsministeriets opmærksomhed på det

[Justitsministeren]

stigende sagsantal og de som følge heraf forlængede berømmelsestider, og spørgsmålet om gennemførelse af foranstaltninger med henblik på at nedbringe ventetiderne ved højeisteret er for tiden genstand for overvejelse i retsplejerådet. Retsplejerådet forventes i løbet af efteråret at afgive betænkning om spørgsmålet, og justitsministeriet agter på grundlag heraf at fremsætte forslag til ændring af retsplejeloven allerede i indeværende folketingssamling.

Spm. nr. S 95

Til *socialministeren* (17/10 84) af:

Qvist Jørgensen (S):

»Hvornår vil ministeren redegøre for resultatet af sine samlede overvejelser vedrørende dyrkning af opiumsvalmuer i Danmark?«

Begrundelse

Det må være rimeligt, om dyrkerne i god tid får besked om, hvorvidt de kan fortsætte en uhæmmet dyrkning af en plante, der er forbudt i mange andre EF-lande.

Svar (24/10 84):

Socialministeren (Elsebeth Kock-Petersen):

I juli måned i år rettede socialministeriet henvendelse til alkohol- og narkotikarådet og anmodede om rådets vurdering af det omtalte misbrug af opium fra danske valmuer.

Alkohol- og narkotikarådet har i september måned afgivet en redegørelse om dansk dyrkning af opiumsvalmuer og er heri fremkommet med følgende anbefalinger:

- 1) at opfordre indenrigsministeren til at tilvejebringe en retstilstand således, at ingen dele af opiumsvalmuen, hvoraf der kan udvindes opium/morfin, lovligt kan omsættes her i landet, og at frøavlerne bør forpligtes til uopholdeligt efter frøhøsten at destruere alle sådanne plantedele, og
- 2) at opfordre ministeren for skatter og afgifter, direktoratet for toldvæsenet, til at indskærpe alle landets toldsteder, at import af tørrede valmuer er ulovligt uden tilladelse fra sundhedsstyrelsen, og
- 3) at opfordre indenrigsministeren til at indskærpe de brancheorganisationer, som måtte komme i betragtning, at import af

tørrede valmuer er ulovligt uden tilladelse fra sundhedsstyrelsen.

Socialministeriet overvejer sammen med de berørte ministerier, dvs. indenrigsministeriet, justitsministeriet, landbrugsministeriet og ministeriet for skatter og afgifter, rådets anbefalinger.

Jeg forventer, at jeg inden for en nær fremtid vil kunne orientere om min stillingtagen til spørgsmålet.

Spm. nr. S 96

Til *socialministeren* (17/10 84) af:

Qvist Jørgensen (S):

»I relation til ministerens svar på spørgsmål nr. S 1032 (1983-84, 2. samling) ønskes oplyst, om finansieringsreglerne vedrørende anvendelse af straffelovens § 49, stk. 2, har været drøftet med Amtsrådsforeningen og i bekræftende fald, om der kan oplyses noget om udfaldet.«

Begrundelse

I sit svar til mig den 11. september angiver socialministeren, at spørgsmålet vil blive taget op med Amtsrådsforeningen i nær fremtid.

Svar (26/10 84):

Socialministeren (Elsebeth Kock-Petersen):

I min besvarelse af spørgsmål nr. S 1032 udtalte jeg efter drøftelse med justitsministeriet, at bistandslovens almindelige regler om finansieringen af udgifter vedrørende de pågældende sociale institutioner finder anvendelse ved overførelse i medfør af straffelovens § 49, stk. 2, af domfældte til behandlingsinstitutioner og plejehjem m.v. Jeg udtalte endvidere, at optagelse på en institution m.v. forudsætter, at vedkommende sociale myndighed træffer beslutning herom.

Jeg kan oplyse, at justitsministeriets udkast til cirkulære om sådanne overførelser af personer i medfør af straffelovens § 49, stk. 2, har været sendt til høring i bl.a. Amtsrådsforeningen. Herudover har der den 24. oktober 1984 været afholdt et møde med deltagelse af repræsentanter for justitsministeriet, socialministeriet, Amtsrådsforeningen, Kommunernes Landsforening samt Københavns og Frederiksberg kommuner.

[Socialministeren]

Justitsministeren har over for mig oplyst, at han på grundlag heraf i løbet af meget kort tid vil udsende et cirkulære om spørgsmålet.

Spm. nr. S 97

Til *justitsministeren* (17/10 84) af:

Pia Kjærsgaard (FP):

»Bliver der taget særlige forholdsregler for at sikre, at den mordsigtede Naum Conevski ikke benytter sit ophold på sikringsanstalten i Nykøbing Sjælland til at flygte?«

Begrundelse

Ophold på hospitaler er omgærdet med ringere opsyn end ophold i et fængsel, hvilket ofte resulterer i flugt fra hospitaler.

Svar (25/10 84):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Politidirektøren i København har over for justitsministeriet oplyst, at det ved kendelse afsagt af Københavns byret den 15. oktober 1984 bestemtes, at den pågældende skal underkastes mentalundersøgelse og i forbindelse hermed indlægges på sikringsanstalten i Nykøbing Sjælland.

Sikringsanstalten i Nykøbing Sjælland blev oprettet ved lov nr. 123 af 29. april 1913. Af de i medfør af loven fastsatte bestemmelser for sikringsanstalten følger bl.a., at sikringsanstalten udadtil skal yde fængselsmæssig sikkerhed.

Personer, der anbringes på sikringsanstalten, er i overensstemmelse hermed undergivet særlige sikkerhedsforanstaltninger, herunder konstant opsyn. Disse sikkerhedsforanstaltninger vil også blive iværksat ved den pågældendes indlæggelse på sikringsanstalten.

Spm. nr. S 98

Til *miljøministeren* (17/10 84) af:

Anne Grete Holmsgård (VS):

»Har miljøstyrelsen nogen sinde undersøgt, hvorfor Kemisk Værk Køge var et helt år om at afslutte afleveringen af de 6 tønder giftigt affald, der var blevet smuglet fra BT Kemi i Sverige til Kemisk Værk Køge?«

Begrundelse

Det fremgår af redegørelsen fra miljøministeren til folketingets miljø- og planlægningsudvalg af 4. juli 1978, at Kemisk Værk Køge modtog 86 t giftigt affald fra BT Kemi i perioden 30. marts 1976 til 9. september 1976. Transporterne var regulære smuglinger.

Indholdet blev angiveligt sendt videre til Kommunekemi til destruktion. Som man skulle vente, skete dette imidlertid ikke øjeblikkeligt, men over en periode, der strakte sig helt frem til den 8. september 1977, altså et helt år efter, at KVK angiveligt havde modtaget den sidste tønde fra BT Kemi.

Svar (24/10 84):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg har forelagt spørgsmålet for miljøstyrelsen, der oplyser, at svaret hertil er nej, idet det fremgår af redegørelsen, der blev oversendt til folketinget den 4. juli 1978, at det indførte kemikalieaffald undergik en behandling på Kemisk Værk Køge, hvorved affaldet blev gjort pumpbart, således at det kunne behandles på Kommunekemi.

Spm. nr. S 99

Til *miljøministeren* (17/10 84) af:

Anne Grete Holmsgård (VS):

»Hvilken kommentar har ministeren til, at Kommunekemi øjensynlig aldrig er blevet orienteret om, at 106 t (pumpet) gift, som angiveligt er sendt til destruktion på Kommunekemi i perioden maj 1976 til september 1977, stammede fra BT Kemi i Sverige?«

Begrundelse

Det fremgår af den tidligere miljøministers redegørelse til folketingets miljø- og planlægningsudvalg af 4. juli 1978, at miljøstyrelsen var bekendt med den kemiske sammensætning af det giftaffald, der var blevet smuglet fra BT Kemi i Sverige til Kemisk Værk Køge i perioden fra marts til september 1979. Det fremgår også, at Kommunekemi på baggrund af prøver sendt fra KVK meddelte, at man kunne modtage affaldet, men at det i øvrigt ikke fremgår af brevvekslingen mellem KVK og Kommunekemi, at giften stammede fra BT Kemi.

Kommunekemi har altså modtaget affaldet under falske forudsætninger, og ifølge direk-

[Anne Grete Holmsgård]

tør for Kommunekemi, Willy Brauers, udtalelser til Ekstra Bladet, ville man ikke have modtaget det, hvis man havde vidst, hvor det stammede fra.

Svar (24/10 84):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg har forelagt spørgsmålet for miljøstyrelsen, der oplyser følgende, hvortil jeg kan henholde mig:

»Ved udarbejdelsen af »Redegørelsen om formodet indsmugling af gift til Danmark fra Sverige«, oversendt til folketingets miljø- og planlægningsudvalg den 4. juli 1978, blev miljøstyrelsen gjort bekendt med den kemiske sammensætning af kemikalieaffaldet.

Som det fremgår af ovennævnte redegørelse, indførte Kemisk Værk Køge affaldet, som herefter blev gjort pumpbart på virksomheden, inden affaldet blev sendt videre til endelig behandling på Kommunekemi.

Behandlingen af affaldet på Kommunekemi fandt sted under overholdelse af Kommunekemis vilkår i henhold til miljøbeskyttelsesloven.

Med baggrund i den aktuelle sag ændres bekendtgørelsen om kemikalieaffald den 3. juli 1980 således, at det blev præciseret, at virksomheder, der vil indføre kemikalieaffald fra udlandet, skal anmelde dette til kommunalbestyrelsen, senest 1 måned inden indførelsen finder sted.«

Spm. nr. S 100

Til *ministeren for offentlige arbejder* (18/10 84) af:

Svend Andersen (S):

»Vil ministeren oplyse, hvor store beløb der for årene 1981, 1982 og 1983 er udbetalt af Bornholmstrafikken som rabatter på årlige fragtbeløb for lastbiler og gods til de tre største kunder?«

Begrundelse

I ministerens besvarelse af 17. oktober 1984 af mit spørgsmål nr. S 5 har ministeren undladt at besvare dette spørgsmål med henvisning til hensynet til Bornholmstrafikkens forretningsmæssige forbindelser. Besvarelsen bedes givet uden angivelse af pågældende

kunders navne, men alene som et beløb for de tre største kunder.

Svar (25/10 84):

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Idet jeg henviser til offentlighedsloven, skal jeg endnu en gang meddele, at jeg ikke ser mig i stand til at give sådanne oplysninger, hvoraf enkeltheder om få eller enkelte af Bornholmstrafikkens kunders forretningsmæssige forhold vil kunne udledes.

Spm. nr. S 101

Til *ministeren for skatter og afgifter* (18/10 84) af:

Lenger (VS):

»Vil ministeren tage skridt til at revidere bestemmelserne om afgift af mineralvand og visse safter samt af læskedrikkkoncentrater?«

Begrundelse

Spørgeren har i sidste folketingsår stillet ministeren et identisk spørgsmål, nr. S 437 af 16. april 1984. Hertil svarede ministeren imidlertid, at loven kun havde været i kraft i 4 måneder, hvorfor han fandt, at der ikke var tilstrækkeligt grundlag for en nærmere vurdering af lovens konsekvenser.

Ministeren tilføjede imidlertid, at han var »indstillet på at få gennemført de lovændringer, som måtte vise sig at være nødvendige«. Loven har nu været i kraft i mere end 9 måneder, og de uheldige konsekvenser, som spørgeren allerede for et halvt år siden påpegede, er siden da forstærket yderligere.

Således har I/S Landkær Most og Mineralvand i de første 8 måneder i 1984 oplevet en nedgang i salget fra 13.328.200 flasker i 1983 til 10.316.835 flasker i 1984 – med et fald i beskæftigelsen på ca. 1/3 til følge. Tilsvarende problemer har en fabrik i Holstebro og en fabrik i Hedensted, der efter det oplyste lukker pr. 1. november med den konsekvens, at 80 mand fyres.

Spørgeren opfordrer derfor ministeren til at gribe hurtigt ind, før afgiften koster endnu flere arbejdspladser.

Svar (26/10 84):

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

[Ministeren for skatter og afgifter]

I begrundelsen henviser spørgeren til et spørgsmål, han stillede til mig i sidste folketingsssamling (S 437 af 16. april 1984). Dette spørgsmål lød: »Vil ministeren tage skridt til at revidere bestemmelserne om saftafgifter?«

Som det anføres af spørgeren, svarede jeg den 30. april 1984, at jeg var »indstillet på at få gennemført de lovændringer, som måtte vise sig at være nødvendige«. Jeg skal i denne forbindelse henviser til det af mig i går fremsatte lovforslag (L 34) om forslag til lov om ændring af lov om afgift af mineralvand, visse safter samt af læskedrikkoncentrater m.v., i hvilket det foreslås, at afgiften af visse safter samt af læskedrikkoncentrater m.v. ophæves.

Spørgeren anfører videre i begrundelsen til det nu fremsatte spørgsmål, at visse mindre mineralvandsfabrikker har oplevet en nedgang i salget med et fald i beskæftigelsen til følge. På denne baggrund opfordrer spørgeren mig til at gribe ind, før afgiften koster endnu flere arbejdspladser.

I denne anledning kan jeg oplyse, at det på grundlag af statens indtægter af mineralvandsafgiften er beregnet, at udleveringen af mineralvand i perioden december 1983 til august 1984 er faldet med 3,6 pct. i forhold til perioden december 1982 til august 1983. Jeg kan herudover oplyse, at udleveringen af mineralvand udgjorde følgende i perioden 1972-1983:

	Mill. liter
1972.....	239
1973.....	242
1974.....	230
1975.....	242
1976.....	255
1977.....	248
1978.....	255
1979.....	249
1980.....	244
1981.....	239
1982.....	251
1983.....	262
1/12 1982-30/11 1983	252

På grund af forhøjelsen af mineralvandsafgiften pr. 1. januar 1984 skete der i december 1983 en hamstring på ca. 10 mill. liter. Når der ses bort fra denne hamstring, fremgår det af ovenstående tabel, at udleveringen af mineralvand i 1982 og 1983 alligevel var

relativt stor set på baggrund af de tidligere års udleveringer. Dette skyldes formentlig, at somrene i netop 1982 og 1983 var meget varme. Jeg finder på denne baggrund ikke, at der er behov for yderligere ændringer af loven.

Jeg vil gerne tilføje, at efter de foreliggende oplysninger har de 5 største mineralvandsfabrikker i perioden december 1983-juli 1984 tilsammen haft en større salgsnedgang end de resterende knap 50 fabrikker under ét.

Spm. nr. S 102

Til *økonomiministeren* (18/10 84) af:

Gammelgaard (KF):

»Vil ministeren give en vurdering af udenrigshandelsstatistikken og mulighederne for eventuelle ændringer?«

Begrundelse

Det er bl.a. fra Industrirådets side blevet fremført, at udenrigshandelsstatistikken har mange usikre faktorer og afgrænsningsproblemer. Eksempelvis bliver mange industrielle indkøb til investeringer registreret som privat forbrug. Statistikken afspejler heller ikke, at de stigende investeringer gavner eksporten på lidt længere sigt. På den baggrund ønskes økonomiministerens vurdering af mulighederne for at omlægge statistikken, så den bliver mere præcis og entydig.

Svar (25/10 84):

Økonomiministeren (Anders Andersen):

I anledning af spørgsmålet har jeg indhentet følgende redegørelse fra Danmarks Statistik:

»De statistiske oplysninger om udenrigshandelen indsamles af toldvæsenet. Siden 1971 (indførselen) og 1978 (udførselen) er indsamlingen af oplysninger til udenrigshandelsstatistikken og oplysninger til brug for toldvæsenet sket i et integreret system, idet importører og eksportører afgiver oplysninger til begge institutioner på én blanket.

Udenrigshandelsstatistikens kvalitet og dens hurtighed er i høj grad afhængig af de ressourcer, som toldvæsenet ser sig i stand til at afse til opgaven, dels af den nødvendige

[Økonoministeren]

og mulige kontrol af oplysningerne samt af oplysningernes rettidige indtastning.

Såvel i toldvæsenets som i Danmarks Statistiks del af systemet er der indlagt maskinelle kontroller af de afgivne oplysningers rigtighed. Herudover er der i Danmarks Statistik beskæftiget 15 medarbejdere, 5 for indførselen og 10 for udførselen, med visuel sandsynlighedskontrol af de indgåede oplysninger. Som resultat heraf tilbagesendes der årligt til toldvæsenet ca. 30.000 ekspeditioner i indførselen (ca. 0,8 pct.) og ca. 100.000 ekspeditioner i udførselen (ca. 2 pct.) til rettelser. Ca. 80 pct. af de tilbagesendte ekspeditioner rettes, medens 20 pct. fastholdes som korrekte.

Tilbagekendelse til toldvæsenet af de 130.000 ekspeditioner udgør efter det oplyste et maksimum af, hvad toldvæsenet er i stand til administrativt at behandle. Tilbagekendelsernes omfang udgør tillige et betydeligt statistisk problem, idet rettelserne i stort omfang først indgår i efterfølgende måned(er) og således giver anledning til vanskeligt acceptable korrektioner i de allerede offentliggjorte tal.

En forbedring af udenrigshandelsstatistikens kvalitet vil kunne opnås dels ved en øget indsats i toldvæsenet med kontrol af oplysningerne før indtastningen og dels ved en udvidet maskinel kontrol i forbindelse med oplysningernes indtastning. Dette sidste er stillet i udsigt at ville ske i forbindelse med toldvæsenets overgang til nyt EDB-system.

Ved udenrigshandelens *opdeling på varer og varegrupper* anvendes af hensyn til de udenrigshandelsstatistiske oplysningers internationale sammenlignelighed hovedsagelig internationale nomenklaturer.

Ved fordelingen på enkeltvarer anvendes således brugstariffens opdelinger, der er identiske med NIMEXE (EFs fælles varefortegnelse), udvidet med enkelte nationale opdelinger, i det væsentlige ønsket af danske virksomheder. Brugstariffen indeholder ca. 8.500 vareopdelinger.

Ved opdeling af varerne på varegrupper anvendes FNs varenomenklatur: SITC (Standard International Trade Classification) enten direkte eller som grundlag for andre opdelinger. SITC, der indeholder ca. 1.800 vareopdelinger, er en opdeling væsentligst efter varernes bearbejdningsgrad. SITC dannes ma-

skinelt ved en omgruppering af brugstariffens opdelinger.

Endelig offentliggør Danmarks Statistik også en opdeling af udførselen efter produktionsgrene og en opdeling af indførselen efter *anvendelse*.

Opdelingen efter produktionsgrene er en dansk konstrueret opdeling, væsentligst på grundlag af SITC.

Opdelingen efter anvendelse svarer med enkelte afvigelser til FNs varegruppering: BEC (Broad Economic Categories). Denne opdeling er en omgruppering af SITC, således at varer, der fortrinsvis er til en bestemt anvendelse, samles i en gruppe, f.eks. varer fortrinsvis til anvendelse i bygge- og anlægsvirksomhed, varer fortrinsvis til direkte forbrug.

Da en »vare« i SITC kan indeholde varer til flere anvendelser, vil grupperingen efter anvendelse ikke være fuldstændig, men som teksten til opdelingerne angiver: »fortrinsvis«. F.eks. kan smør og fisk anvendes både til direkte forbrug og i industrien, møbler kan anvendes til direkte forbrug (i hjemmene) eller til kontor, symaskiner kan anvendes til direkte forbrug eller i industrien osv. Alle disse varer er i opdelingen efter anvendelse anbragt, hvor de skønnes fortrinsvis at høre til.

Som følge heraf kan opdelingen efter anvendelse ikke betragtes som en fuldstændig sikker opdeling, men kun som retningsgivende for de forskellige anvendelsesområder, og tolkningen af statistikken bør derfor ske med forsigtighed.

En noget større nøjagtighed kunne opnås, hvis der som grundlag for opdelingen efter anvendelse anvendtes brugstariffens opdelinger i stedet for SITC, idet brugstariffen som nævnt er mere detaljeret.

Dette ville dog langtfra løse alle »unøjagtigheder«, idet de enkelte positioner i brugstariffen også ofte indeholder varer til forskellig anvendelse. F.eks. kan hverken smør eller møbler, jfr. ovenfor, opdeles yderligere efter anvendelse på grundlag af brugstariffens opdelinger og symaskiner kun delvis, idet kun de meget store maskiner, som udgør en mindre del, er udskilt i en gruppe for sig.

Hertil kommer, at NIMEXE og dermed brugstariffen løbende undergår mange ændringer, som kan gøre sammenkædning fra

[Økonomiministeren]

år til år vanskelig, hvorimod SITC er uændret over en længere årrække.

Af disse årsager har Danmarks Statistik i sin tid valgt at anvende den internationale opdeling: BEC, men man er indstillet på at optage drøftelser med brugerne af statistikken, om der med fordel kan foretages en særlig opdeling af varegruppen »Fortrinsvis til direkte forbrug«.

Udenrigshandelsstatistikken muliggør ikke i sig selv en opgørelse af, i hvilket omfang de importerede varer er medgået til lageropbygning. Oplysninger om lagrenes størrelse foreligger, når bortses fra nogle enkelte varer, kun i de årlige opgørelser over lagerbeholdningerne i regnskabsstatistikkerne for erhvervene. I de kvartalsvise konjunkturbarometre for industri, der bygger på oplysninger fra ca. 650 større industrivirksomheder, gives dog oplysninger om virksomhedernes bedømmelse af, hvorvidt rå- og færdigvarelagrene er af normal størrelse eller mindre eller større end normalt.

Spørgsmålet om etablering af en kvartalsvis statistik over lagerbeholdninger i industrien – som ud fra et konjunkturbelysende synspunkt ville være særdeles værdifuld – blev drøftet i 1976 i det under Danmarks Statistik nedsatte industristatistikudvalg.

Man nåede på daværende tidspunkt til det resultat, at en sådan statistik ville være behæftet med en betydelig usikkerhed som følge af det relativt beskedne antal virksomheder, der uden væsentligt besvær ville være i stand til at afgive oplysningerne, og af, at den under alle omstændigheder ville indebære en betydelig indberetningsbyrde for erhvervet. Danmarks Statistik nåede derfor til den konklusion, at gennemførelsen af en sådan statistik burde stilles i bero.

En lagerstatistik måtte i givet fald også omfatte engroshandelen.

Danmarks Statistik vil også fremover være opmærksom på mulighederne for uden en urimelig belastning af erhvervslivet at tilvejebringe en mere dækkende belysning af lagerbevægelserne.«

Idet jeg henviser til den af Danmarks Statistik afgivne redegørelse, skal jeg i besvarelse af det stillede spørgsmål yderligere tilføje, at der uanset ønskeligheden af at opnå den bedst mulige statistiske belysning af den økonomiske udvikling også må tages hensyn til,

at erhvervslivets oplysningspligt begrænses mest muligt.

Spm. nr. S 104

Til *indenrigsministeren* (18/10 84) af:

Arentoft (FP):

»Finder ministeren det rimeligt, at en kommune kan spørre for en virksomheds eksportmuligheder ved at undlade at give vedkommende virksomhed besked om godkendelse af opstilling af en vindmølle, som amtet og teknikere har godkendt?«

Begrundelse

I Middelfart har en smedemester ved hårdt arbejde fundet frem til en vindmølle, der er velegnet til eksport, og firmaet står foran en udvidelse for at kunne klare ordretilgangen. Middelfart kommune virker imidlertid som en bremseklods, så firmaet ikke kan komme videre.

Fyns amt og teknikere har sagt god for opstillingen af møllen, og ifølge Erhvervs-Bladet rykker Risø næsten daglig for resultatet af prøvekørsel, men kommunen smøler og virker derved hæmmende for udvidelsesplanerne.

Regeringen taler jo ofte om at forbedre forholdene for erhvervslivet, og spørgeren håber derfor, at ministeren omgående vil sætte skub i Middelfart kommune til gavn for ikke alene virksomheden i Middelfart, men også for landets eksportindtægter.

Der henvises i øvrigt til Erhvervs-Bladet den 17. oktober 1984, side 10 og 11.

Foreløbigt svar (23/10 84):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Jeg har i dag anmodet Middelfart byråd om en udtalelse, og når svar foreligger, skal jeg vende tilbage til sagen over for spørgeren.

Spm. nr. S 105

Til *forsvarsministeren* (18/10 84) af:

Annelise Gottfredsen (KF):

»Kan ministeren oplyse, om beboerne i den såkaldte fristad Christiania betaler omkostningerne ved driften af området?«

[Annelise Gotfredsen]

Begrundelse

Der har været modstridende oplysninger om beboernes evne og vilje til at betale udgifterne ved området Christianias vedligeholdelse. Det må derfor være rimeligt at få skabt klarhed over, om beboerne selv betaler deres udgifter, ligesom alle andre må.

Svar (25/10 84):

Forsvarsministeren (Engell):

Ifølge mundtlig aftale skal hver voksen beboer i Christiania i 1984 indbetale 205 kr. månedlig som bidrag til dækning af udgifter til el, vand, renovation samt vedligeholdelsesarbejder, der i finansåret 1984 forventes at ville udgøre i alt 1.717.000 kr.

Som det fremgår af vedlagte oversigt over driftsudgifter og -indtægter for tidsrummet 1. april 1972 til 31. december 1983 har de samlede driftsudgifter udgjort 12.975.374 kr. Beboerne har i samme tidsrum indbetalt 3.282.476 kr. Statens samlede underskud udgør således 9.692.898 kr., hvoraf 3.775.097 kr. vedrører skatter og afgifter.

Bilag

FORSVARSMINISTERIET, 23. oktober 1984

Christiania.**Driftsudgifter og -indtægter**

1. april 1972 – 31. december 1978. kr.

Driftsudgifter	4.560.495
Heraf skatter og afgifter	÷ 1.728.739

Udgifter i forbindelse med beboernes benyttelse af området	2.831.756
Beboerne har indbetalt	752.050

1979.

Driftsudgifter	1.305.956
Heraf skatter og afgifter	÷ 193.395

Udgifter i forbindelse med beboernes benyttelse af området	1.112.561
Beboerne har indbetalt	231.073

1980.

Driftsudgifter	1.344.582
Heraf skatter og afgifter	÷ 358.504

Udgifter i forbindelse med beboernes benyttelse af området	986.078
Beboerne har indbetalt	266.033

1981.

Driftsudgifter	1.877.167
Heraf skatter og afgifter	÷ 373.612

Udgifter i forbindelse med beboernes benyttelse af området	1.503.555
Beboerne har indbetalt	615.280

1982.

Driftsudgifter	1.950.006
Heraf skatter og afgifter	÷ 591.794

Udgifter i forbindelse med beboernes benyttelse af området	1.358.212
Beboerne har indbetalt	588.040

1983.

Driftsudgifter	1.937.168
Heraf skatter og afgifter	÷ 529.053

Udgifter i forbindelse med beboernes benyttelse af området	1.408.115
Beboerne har indbetalt	830.000

Samlet for perioden 1. april 1972 – 31. december 1983.

Driftsudgifter	12.975.374
Heraf skatter og afgifter	÷ 3.775.097

Udgifter i forbindelse med beboernes benyttelse af området	9.200.277
Beboerne har indbetalt	3.282.476

Spm. nr. S 106

Til finansministeren (18/10 84) af:

Maisted (FD):

»Vil ministeren oplyse, om forudbetaling af statens lønninger til pengeinstitutterne medfører rentetab for staten?«

[Maisted]

Begrundelse

Spørgeren har fået oplyst af en tjenestemandsansat, at der sker væsentlige rentetab for staten i forbindelse med for tidlige udbetalinger af lønninger fra staten.

Svar (25/10 84):

Finansministeren (Palle Simonsen):

Lønninger til statsansatte (netto efter skat), der anvises over pengeinstitutkonti, overføres til pengeinstitutterne 1-2 bankdage før den dag, de skal være til de statsansattes disposition. Pengeinstitutternes dispositionsret i 1-2 dage påfører staten en mindre renteudgift, der imidlertid kompenserer pengeinstitutternes omkostninger i forbindelse med lønoverførslerne. Pengeinstitutterne ydes ikke noget transaktionsgebyr.

Spm. nr. S 111

Til *miljøministeren* (19/10 84) af:

Svend Auken (S):

»Hvilke konsekvenser vil ministeren drage af de fremkomne oplysninger om opbevaring af store mængder sennepsgas og sprængfarlige gasarter på Bornholm?«

Begrundelse

Oplysninger i dagspressen om, at der på Bornholm opbevares store mængder farlige gasarter, har vakt røre og forfærdelse hos den lokale befolkning. Flere ansvarlige har udtalt, at en miljøkatastrofe, som i værste fald kan koste menneskeliv, ikke kan udelukkes, såfremt de farlige gasarter ikke omgændes fjernes.

Svar (24/10 84):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg har forelagt spørgsmålet for miljøstyrelsen, som har oplyst følgende, hvortil jeg kan henvise:

»Siden efteråret 1983 er den giftgasammunition, der er blevet opfisket i farvandene omkring Bornholm og syd for Gotland blevet deponeret på Bornholm i Bornholms Marinestrikts magasin til suspekt ammunition. Landdeponeringen er blevet foretaget, siden der blev indgået en aftale mellem miljøstyrelsen og forsvaret om at stoppe den hidtidige

praksis, hvor giftgassen, efter at en vis mængde var samlet på land i suspektmagasinet, blev sejlet til dumpningsfeltet øst for Christiansø og dumpet i havet.

I den samme periode har forsvarsministeriet, miljøstyrelsen og civilforsvarets analytisk-kemiske laboratorium samarbejdet for at finde en metode til endelig destruktion af den opfiskede giftgas, som påhviler forsvaret.

En destruktionsmetode er imidlertid meget vanskelig at tilvejebringe her i landet, og det vil vare nogen tid endnu, før en sådan ordning, såfremt det bliver nødvendigt, kan være etableret. Når det ikke er givet, at vi skal opbygge destruktionsfaciliteter her i landet, skyldes det, at det sandsynligvis vil lykkes at opnå en aftale med Vesttyskland om, at giftgassen kan destrueres her.

Det vesttyske forsvar råder over et anlæg, der er specielt opbygget til destruktion af giftgasammunition.

Fra dumpningerne blev stoppet i efteråret 1983 og til i dag, er der samlet omkring 1750 kg giftgas i magasinet på Bornholm. Miljøstyrelsen er af den opfattelse, at de forhold, som giftgassen opbevares under i dag, er uacceptable. Dels er der samlet en betydelig større mængde gasammunition i depotet, end der efter forsvarets standarder kan opbevares forsvarligt, og dels er magasinet ikke sikret tilstrækkeligt miljømæssigt. Miljøstyrelsen har påpeget dette over for forsvaret ved et møde den 30. marts 1984 og ved et besøg på Bornholm i april 1984. Miljøstyrelsen har bedt forsvaret tilvejebringe flere depoter og har sammen med civilforsvarets analytisk-kemiske laboratorium påpeget, hvorledes depotet i første omgang kunne sikres miljømæssigt. Også embedslægen har påpeget forholdene og stillet sikkerhedsmæssige krav.«

På den baggrund har jeg rettet en henvendelse til den vesttyske indenrigsminister, der er ansvarlig for miljøet, og har fået et meget positivt, men ikke endeligt svar fra ham. Jeg vil tage spørgsmålet op igen, når jeg mødes med den vesttyske indenrigsminister i næste uge i forbindelse med Nordsøkonferencen.

Senest har jeg drøftet spørgsmålet om bortskaffelse af den opfiskede giftgas og forholdene omkring depotet på Bornholm med forsvarsministeren. Der er på baggrund af vores drøftelse nu nedsat en arbejdsgruppe, der om ca. en uge skal fremkomme med forslag til løsning af de akutte problemer om-

[Miljøministeren]

kring depotet. Forsvarsministeren og jeg er helt enige om, at problemet må løses så hurtigt som muligt på en sikkerhedsmæssigt forsvarlig måde.

Jeg vil afslutningsvis påpege, at jeg anser dumpning eller en midlertidig deponering i havet som udelukket som løsning på det akutte problem.

Spm. nr. S 114

Til *finansministeren* (19/10 84) af:

Pia Kjærsgaard (FP):

»Vil ministeren oplyse, hvorfor han anså det for nødvendigt, at der blev indgået en ny aftale vedrørende forlængelsen af prøvetiden for fængselsbetjente og værk mestre på prøve, såfremt man må anse den tidligere benyttede fremgangsmåde herfor som fuldt retsgyldig?«

Begrundelse

Ministeren henviser i sit svar på spørgsmål nr. S 1121 (1983-84, 2. samling) i sidste afsnit til justitsministeriets svar på spørgsmål nr. S 947: »Denne »praksis«, som det kaldes, anser jeg ikke som en praksis, for indtil den 12. januar 1982 og i en periode på mindst fem år tilbage i tiden er kun én person kommet i »klemme« på grund af omtalte regler.«

Derudover har justitsministeren i et brev af 10. januar 1983 til tidligere medlem af folketinget Mogens Voigt skrevet: »Justitsministeriet forelagde i foråret 1982 spørgsmålet om prøveansattes retsstilling i de tilfælde, hvor grunduddannelse i ikke var gennemført før prøvetidens udløb«. På denne baggrund anbefalede finansministeriet, at en ny aftale blev indgået mellem direktoratet og Fængselsforbundet vedrørende forlængelse af prøvetiden. Den nye aftale blev indgået 29. august 1982 med 1½ års tilbagevirkende kraft, nemlig til 1. februar 1981, da der kom en stor personaletilgang. Denne handling må jeg fortolke, som om den tidligere brugte fremgangsmåde ikke var korrekt, jfr. § 9, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 96 af 20. marts 1972.

Svar (29/10 84):

Finansministeren (Palle Simonsen):

Justitsministeren har i svar på spørgsmål nr. S 947 givet en generel beskrivelse af direktoratets praksis med hensyn til forlængel-

se af prøvetiden for fængselsbetjente og værk mestre ansat på prøve før 1. februar 1981. Den beskrevne praksis anser jeg ikke for stridende mod prøvebekendtgørelsens § 9, stk. 2, idet såvel beskrivelsen som nævnte § 9, stk. 2, generelt omhandler forlængelse af prøvetiden på grund af manglende fuldførelse af en krævet uddannelse.

Finansministeriet anbefalede i 1982, at der blev indgået en aftale om forlængelse af prøvetiden i de særlige tilfælde, hvor den manglende fuldførelse af uddannelsen alene skyldtes direktoratets manglende uddannelseskapacitet, idet finansministeriet var enig med justitsministeriet i, at forlængelse af prøvetiden i disse tilfælde næppe var i overensstemmelse med forudsætningerne bag prøvebekendtgørelsens § 9, stk. 2. Der blev herved bl.a. lagt vægt på, at det af justitsministeriet forelå oplyst, at forlængelse af prøvetiden af den nævnte årsag måtte påregnes at blive nødvendig i et betydeligt omfang som følge af en betydelig rekruttering af nye fængselsbetjente i forbindelse med den udvidelse af kriminalforsorgens afsoningskapacitet, der blev godkendt ved Akt 20 af 12. november 1980.

Spm. nr. S 120

Til *ministeren for skatter og afgifter* (22/10 84) af:

Thoft (SF):

»Agter ministeren at prøve østre landsrets nylige dom, som lovliggør skattearbitrage gennem spekulation i skattefrie kursgevinster, for højesteret?«

Begrundelse

Landsretten har for nylig afsagt frifindende dom i en sag, hvor en skatteyder gennem et meget stort lån havde finansieret køb af kortfristede statsgældspapirer med skattefri udtrækningsgevinst. Samtidig var de indkøbte værdipapirer lagt til sikkerhed for det pågældende lån.

I og med den frifindende dom vil enhver velhavende skatteyder fremover selv kunne bestemme sin skat. Hermed er det effektivt for alle dokumenteret, at selv om Danmark har verdens mest komplicerede skattesystem, afgiver dette ingen som helst garanti for, at

[Thoft]

velhavere har en med indkomst og formue sammenhængende skattebyrde.

Svar (24/10 84):

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

Jeg kan oplyse, at østre landsrets dom af 28. september 1984 er indbragt for højesteret. Dommen vedrører et lånefinansieret køb af statsgældsbeviser. Ved dommen fik skatteyderen medhold i, at lånearrangementet ikke kunne tilsidesættes, og at der heller ikke var mulighed for at beskatte den gevinst, som skatteyderen havde opnået gennem arrangementet, bortset fra renteindtægterne.

Bortfaldet spørgsmål:

Spm. nr. S 127

Formanden:

Det er meddelt mig, at spørgsmål nr. S 127, der var stillet af Dohrmann (FP) til energiministeren, den 24. oktober 1984 er taget tilbage af spørgeren. Spørgsmålet, der dermed er bortfaldet, var sålydende:

Til *energiministeren* (23/10 84) af:

Dohrmann (FP):

»Er det ikke uansvarligt, såvel sikkerhedsmæssigt som økonomisk, når naturgasselskaberne anvender svejseudstyr til naturgasnettet, der er så dårligt, at garantien på rørene ikke gælder, hvis der opstår fejl?«

Begrundelse

Der henvises til jernindustriens fagavis SMEA, hvor det fremgår, at de undersøgelser, Jydsk Teknologisk Institut har foretaget, afslører, at mellem 25 pct. og 30 pct. af det afprøvede udstyr ikke lever op til kvalitetskravene.

(Fejlagtigt gentaget fra sp. 882).

Supplerende besvarelse af skriftligt besvaret spørgsmål:

Ad spm. nr. S 940 Folketingsåret 1983-84

Formanden:

Fra ministeren for kulturelle anliggender er modtaget supplerende besvarelse af et af medlem af folketinget Pia Kjærsgaard (FP) stillet spørgsmål.

Spørgsmålet, der sammen med begrundelsen og det foreløbige svar er optaget i Folketingsstidende 1983-84, 2. samling, sp. 8053, var sålydende:

Til *ministeren for kulturelle anliggender* (15/8 84) af:

Pia Kjærsgaard (FP):

»Hvor stor en del, oplyst i kroner, af ministerens rejse og ophold ved de olympiske lege i Los Angeles er betalt af skatteydermidler?«

Supplerende svar (23/10 84):

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

Efter at rejseafregningen nu er afsluttet, kan jeg oplyse, at udgifterne ved min og min ministersekretærs rejse til og ophold ved de olympiske lege, som er betalt af ministeriets driftsbevillinger, i alt har andraget følgende.:

Flybilletter.....	17.200,00 kr.
Forsikring.....	710,00 kr.
Hotel m.v.....	18.796,95 kr.
Diæter (ledsager).....	3.340,42 kr.
Repræsentation.....	414,52 kr.
	<hr/>
	40.461,89 kr.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 38:

Forslag til lov om statstilskud til produktudvikling.

(Fremsat 24/10 84).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Svend Andersen (S):

Jeg har bemærket, at industriministeren i sin fremsættelsestale siger, at den lov om produktudvikling, der blev lavet af en socialdemokratisk minister i 1977, har fungeret tilfredsstillende for dansk erhvervsliv, og vi